

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epitome Instituti Societatis Jesu

Sesti, Curtius

Bruxellis, 1690

Pars II. De Scholasticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68440)

PARS II.

DE SCHOLASTICIS.

POSTQUAM, expleto Novitia-
tu, Religiosa emissa sunt Vota
plerique Nostri literis informan-
di ad Collegia mittuntur. In ea
tamen admitti non debent, nec ad ullam
facultatem promoveri, absque Provincia-
lis approbatione; cui Rector post maturam
considerationem, & examen de unoquo-
que, suo tempore, significabit quid sen-
tiat. ^a Poscit igitur instituta dicendorum
series, ut de Scholasticis nostris hic aga-
tur, quod perficietur præmissa tractatione
Collegiorum ipsorum; quæ erudiendis
Scholasticis adornantur.

^a P. 4. c. 5. §.
2. & c. 9. §. 3.
& c. 13. §. 4.
& c. & R.
Prov. 42. 50.
51. 52. & R.
Rect. 37. &
44. & St. 24.

CAPUT

CAPUT I.

De Collegiorum Fundatione.

SECTIO I.

Finis Collegiorum.

I. *Ut instruan-
tur in literis
Scholastici So-
cietatis.*

Um scopus, ad quem tendit Societas, sit varias Mundi partes ex Obedientia peragrando Verbum Dei prædicare, Confessiones audire, & reliquis, quibuscumque poterit, mediis uti. Divina gratia aspirante, ad animas juvandas; rationi consentaneum visum est, ut in eam ingressuri viri sint probitate, & literarum eruditione, ad id officium idonei. Et quia boni simul & eruditi, pauci inveniuntur; & ex paucis major pars jam à susceptis laboribus vellet conquiescere; perdifficile fore deprehendimus, hujusmodi hominibus, qui boni simul & literati essent, hanc Societatem augeri posse, tum propter magnos labores, quos ejus Institutum exigit, tum propter magnam sui ipsorum abnegationem. Ideo nobis omnibus, qui conservationem & incrementum ejus ad majorem laudem, & obse-

obsequium Dei ac Domini Nostri cupiebamus, alia via tenenda esse visa est; admittendi nimirum Juvenes, qui bonorum morum, & ingeniorum indole spem facerent, quod in probos simul, ac doctos viros essent evasuri. ^a Ad hoc Collegia, & aliquando etiam Universitates, & Studia generalia Societas amplectitur; in quibus admittuntur, qui bonum sui specimen in Domibus præbuerunt; nec tamen doctrina ad nostrum Institutum necessaria satis instructi accesserunt: ut in ea, & in aliis rebus, quæ ad juvandas animas conferunt, instruuntur. ^b Et hæc quidem Studia generalia seu Seminaria perfecta, in qualibet Provincia curanda sunt: sed ubi Nostri docendi munus imponitur, non præproperè huic negotio danda est opera. ^c

^a P. 4. Pro-
œm. A.

2. Eadem caritatis ratione, qua Collegia admittuntur, & publicæ Scholæ in eis, non tantum ad Nostrorum, sed magis etiam ad Externorum ædificationem in doctrina, & moribus, tenentur. ^d

^b P. 4. Pro-
œm. §. 1. &
St. R. Rect. 1.

^c C. 2. D. 9.

² Vt externi
pietate & lite-
ris imbuantur.

^d P. 4. C. 11. §.
1. & C. 7. §. 1.

SECTIO II.

Quomodo agendum cum Fundatoribus Collegiorum.

1. Quoniam valde æquum est, ut illorum devotioni, & beneficentiæ correspondere solerentur.

Singularis erga
Fundatores ob-
servantia.

correspondeamus, quibus Divina Bonitas ad foundationem, ac dotationem Collegiorum utitur administris: in universum tum ipsis, tum eorum Necessariis, & quoad vivunt, & postquam obierint, peculiariter sese devinctam esse Societas, ex caritate, cognoscat: ut omni officio illos prosequatur, quod à nobis præstari, juxta

e P. 4. c. 1. §.
1. & §. 6.

Divinam gloriam, possit. e Injungitur etiam Rectori, ut observet, quæ erga Fundatores, & Benefactores observanda sunt.

f R. Rect. 76.
& Prov. 95.

Nec ea cura Provinciali postrema sit. f

Missa anniversaria, & una solemnis.

2. Servanda verò sunt, quæ sequuntur. Cum primum Societas in Collegii alicujus possessionem venerit, Præpositus Generalis curet indici per universam Societatem; ut quilibet Sacerdos ter sacrum faciat, pro superstite Fundatore ipsius Collegii, & Benefactoribus. Singulis insuper annis, eo die quo Collegii cujusque possessio Societati tradita est, quicumque Sacerdotes in eodem Collegio adfuerint, sacrificia pro Fundatore, & Benefactoribus peragent; & Missa ibidem celebrabitur cum solemnitate nobis usitata. g

g P. 4. c. 1. §.
4. & A.

Candela oblatio quotannis.

3. Eodem die Candela cerea Fundatori offeratur, aut uni ex suis, qui ipsi sit cognatione proximè conjunctus; aut illi demum,

demum, quem ipse Fundator designaverit :
 in qua Candela armorum Fundatoris, vel
 devotionis insignia extent. Eademque, si in
 loco, ubi Collegium institutum, successu
 temporis, non esset aliquis de posteritate
 Fundatoris, mitti aliò poterit; ubi ex ejus
 progenie aliquis inveniretur; vel in altari
 constitui, ubi divinum sacrificium cele-
 bratur. Illâ verò testabitur Societas debi-
 tam gratitudinem, non jus Patronatus,
 vel actionis ullius, quod Fundatori, aut
 Successoribus ejus in Collegium, aut ejus
 bona temporalia competat. *b*

b P. 4. C. I. B.
 C.

4. Initio item cujusque mensis omnes
 Sacerdotes, qui in Collegio fuerint, pro
 Fundatore, & Benefactoribus Missæ sa-
 crificium offerre perpetuò debent. Præ-
 terea singulis hebdomadis pro iisdem in
 quolibet Collegio una Missa celebretur.
 Cùm ex hac vita Fundatores excefferint,
 Præpositus Generalis, ubi primùm rescie-
 verit, curabit, ut per totam Societatem
 singuli Sacerdotes ter Sacrum pro anima
 illius faciant. Quoties autem dictum est,
 Missas esse à Sacerdotibus celebrandas;
 cæteri omnes qui in Collegiis degunt, ac
 Sacerdotes non sunt, ad eandem illam in-
 tentionem orare debent; quandoquidem
 ejusdem gratitudinis nomine utrique obli-
 gantur

Alia suffragia,

F

gantur

i P. 4. c. 1. §.
1. 2. & 4.

gantur in Domino. i Præter Missas, quæ pro Fundatoribus dicuntur, una, vel duæ, aut plures (pro numero Sacerdotum, & prout convenerit) singulis hebdomadis pro Benefactoribus vivis & defunctis offerentur: Deum ac Dominum nostrum rogando, ut pro illis hoc sanctum Sacrificium admittere, & pro infinita ac summa liberalitate sua, eam beneficentiam remunerari, qua illi erga Societatem nostram, ex divino amore, ac reverentia usi sunt; æternis præmiis dignetur.

i P. 7. c. 4. §. 4.

Quæ omnia distinctius habes in Catal. Missarum inter Regulas pag. 181. &c.

Quid si Fundator sit Episcopus seu Respublica.

5. Quando ab Episcopis fiunt Fundationes Collegiorum de bonis mensæ Episcopalis, sint-ne habendi Successores in fundatione, Episcopi subsequentes, an Fundatorum consanguinei, dijudicet Generalis. In Communitatibus, vel Rebus publicis, quæ non moriuntur, dicentur hujusmodi Missæ pro earum defunctis, & pro illis præsertim, qui de nobis melius meriti sunt in Domino.

m C. 5. D. 11.

n P. 4. c. 1. D.

Alia emolumenta spiritua-
lia Fundato-
rum.

6. Fundatores præterea, ac Benefactores Collegiorum, participes peculiariter efficiuntur omnium bonorum operum, quæ tum in ipsis Collegiis, tum in reliquis Socie-

Societate, Dei gratia, fiunt. o Idem Fun-
 dadores, & eorum Liberi, semel in vita,
 & in morte plenariam omnium peccato-
 rum veniam, & indulgentiam consequun-
 tur. p

o P. 4. c. 1.
 §. 5.
 p Comp. Priv.
 V. Indulg. §.
 30.

SECTIO III.

*Quam multa & per quem Collegia
 admittenda.*

1. **A**B ipsis fundatæ Societatis initiis ad
 postrema usque tempora in mul-
 tiplicandis Collegiis modus, aut commen-
 datus est, aut imperatus. S. P. IGNATIUS
 constituit, ne, incipiendo ab Anno 1553.
 per decem proximè futuros, admitteretur
 Collegium ullum, ubi non possent su-
 stentari saltem quatuordecim Socii; &
 Domus & Ecclesia conveniens nostris usi-
 bus non traderetur. Quod temporarium
 edictum à proxima Congregatione confir-
 matum est. q Iterum hac eadem materia q C. 1. D. 734
 diligenter per triduum disputata, placuit
 moderationem adhiberi, & plurimis maxi-
 miq; momenti rationibus in medium ad-
 ductis, rogatus est Pater Generalis, ei que
 ferio commendatum; ut potius applicaret
 animum ad roboranda, & ad perfectionem
 addu-

*Collegia non
 multiplicanda.*

adducenda Collegia jam admissa, quàm ad nova admittenda: & si quæ admittenda existimaret, ejusmodi essent, ut ad commune bonum Ecclesiæ Dei magnum momentum habitura viderentur, & sufficienter dotata: neque hæc ipsa admitterentur, si non haberet Societas Rectores, ac Magistros, ac demum operarios idoneos, & quidem sine aliorum Collegiorum detrimento, & auditis Assistentium sententiis.

† C. 2. D. 8. 9. † Cumque in dies magis ex multitudine Collegiorum magna incommoda exoriri experientia docuisset; in Con. 3. semel atque iterum Pater Noster rogatus est; eique serió commendatum; ut potiùs ad roboranda Collegia jam admissa, quàm ad nova admittenda applicaret animum, &

† C. 3. D. 17. Decretum 8. Con. 2. servari curaret; & 10.

† C. 5. D. 69. à Con. 5. † Demum, cum Congregatio II. amplam potestatem faceret P. Vicario dissolvendi quæcumque Collegia malè constituta, eidem commendavit; ut se

† C. 11. D. 16. in admittendis novis Collegiis exhiberet planè difficilem. †

Generalis est ea admittere. 2. Sed ad Collegia admittenda quæ liberè Societati offeruntur, ut juxta suas Constitutiones omninò eis utatur, Præpositus Generalis, nomine totius Societatis, plenam

plenam potestatem habet. Quod etiam de Universitatibus intelligendum est : circa quarum conditiones , auditis sententiis sibi Assistentium , per seipsum deliberare poterit , an sint admittendæ ; non tamen se facilem ad extraordinaria onera suscipienda reddet : & si qua in re indulgeatur , constet obligationem nullam induci ; sed id quod additur , omninò voluntarium esse. *

3. Non solum autem oblatas Domos , Ecclesias , seu Collegia cum omnibus ad id necessariis construi , & locum pro hujusmodi constructione oblatum recipi posse à Societate per Sedem Apostolicam concessum est ; sed & ipsas Domos , Ecclesias , Collegia , Oratoria , constructa à Societate , vel ei donata , eo ipso Apostolica auctoritate erecta , ac confirmata sunt : ac bona quæcumque , pro Collegiorum , seu Scholarium sustentatione donata , eo ipso , eadem auctoritate Apostolica , perpetuò applicata censeri debent : & quæcumque demum Sociorum bona ab omni jurisdictione Ordinariorum liberantur ; ac sub S. Sedis protectione suscipiuntur. †

4. Ad relinquenda autem , vel alienanda Collegia & Domos jam fundata Præpositus Generalis , simul cum ipsa Societate ,

F 3 aucto-

* P. 4. c. 2. §. 1. & C. & c. 11. §. 2. & A. & P. 9. c. 3. §. 17.

Sic admissa Apostolica auctoritate erecta sunt, & exempta.

† Paul. III. p. 42. & Jul. III. p. 66.

Eadem tamen dissolvi possunt.

z Jul. III. p.
62. & P. 4. c.
2. §. 3. & A. &
C. 10. §. 2. &
C. 11. §. 2. &
C. 4. D. 23. &
27. & P. 8. c.
2. §. 2. & P. 9.
c. 3. §. 5. & 17.
18.

*Ad quem spe-
ctent Collegio-
rum dissolutio-
rum bona,*

z P. 4. c. 2. A.

auctoritatem habet; & quidem non extra
Congregationem Generalem, si omnino
negotium ad illam differri possit. Quod si
necessitas prævertendum suadeat; Gene-
ralis exquiret suffragia Provincialium, &
duorum antiquissimorum Professorum cu-
jusque Provinciæ, intra Europam tamen;
& illius præterea Provincialis etiam extra
Europam, sub quo esset Collegium, aut
Domus, de quibus controvertitur. Habent
etiam ad hoc jus suffragii Assistentes, Pro-
curator Generalis, & Secretarius. Major
autem pars horum suffragiorum sufficit ad
id statuendum, de quo deliberatur. z

5. Quod autem sic relinquitur, vel
ejus partem, non potest Societas, nec ejus
Generalis ullis extra Societatem homini-
bus donare, sed dispositio spectabit ad Fun-
datores, si hanc facultatem, dum funda-
rent, sibi reservarunt. Quod si talis Re-
servatio non intercesserit; poterit Societas
procedere, ut magis ad Dei gloriam &
suum Institutum expedire judicaverit. z

SECTIO IV.

De Collegiorum structura.

*Locus sit salu-
bris.*

1. **U**bi de Fundatione cum ejus Au-
ctoribus convenit, admovenda
manus est operi; & 1. materialis structura
occur-

occurrit, circa quam I. ut ratio habeatur valetudinis curandum est; ut Domus & Collegia in locis, ubi sit purum, & salubre Coelum, habeantur; & non in eis qui contrariam habent proprietatem. *b*

b P. 10. C.

2. Modus est imponendus ædificiis nostris, quantum in nobis fuerit: ne, præter cætera incommoda, fiant aliquando Palatia nobilium; sed sint ad habitandum, & officia nostra exercenda utilia, sana, & fortia; in quibus tamen paupertatis memores videamur; unde nec sumptuosa sint, nec curiosa. De Ecclesiis tamen nihil est dictum. *c*

Ædificia non curiosa, sed firma.

c C. 1. D. 113.

3. Quæcumque ædificanda majoris momenti fuerint, ut esset Templum, Dormitorium, vel aliquid hujusmodi, nisi approbante Generali non fiant; ad quem pertinet formam, & modum nostrorum ædificiorum præscribere. Ædificia verò conservari, & si opus erit, restaurari Provincialis curet; nihil tamen, quod necessarium non sit, permittat. Nam Superiores locorum inconsulto Provinciali ædificare nihil debent. *d*

Ædificandi forma à Generali petenda.

d C. 2. D. 84. & R. Prov. 75. & Or c. 2. §. 9. & Instr. temp. Prov. §. 10.

4. Concessa est facultas ædificandi & recipiendi Collegia, Domos, Ecclesias in quibusvis mundi partibus, & mandatum omnibus Potestatibus Ecclesiasticis, &

Privilegia Apostolica pro ædificiis.

Paul. III. p.
46.47. & Pius
IV. p. 82. & c.
& Greg. XIII.
p. 162. & c.

f Pius IV. &
Greg. XIII.
locis citatis.

Secularibus, ne hujusmodi constructio-
nes ullo modo impediunt. e Quin permis-
sum, ut id nobis liceat etiam intra cen-
tum quadraginta annas à Conventibus
aliarum Religionum, etiam Mendican-
tium, & non obstantibus earum Privile-
giis. f Quamvis, quoad hæc Privilegia
attinet, servanda moderatio præscripta ab
Urbano Octavo Const. 27. Tom. 5. Bul-
larii.

S E C T I O V.

De redditibus Collegiorum.

Collegia dotari
possunt, & de-
bent.

g Ex. c. 1. §. 4.
& P. 4. c. 2. §.
6. & Paul. III.
p. 14. & Jul.
III. pag. 66. &
Pius IV. pag.
39. & Greg.
XIII. p. 230.
h C. 1. D. 73.
& C. 2. D. 8. &
C. 5. D. 69.

1. P O S T Collegiorum fabricam confi-
derandi se offerunt eorum redditus;
& 1. certum est Societatem posse admit-
tere & retinere Collegia, & Domos Pro-
bationis redditibus dotatas, usibus & neces-
sitatibus Scholasticorum eos redditus ap-
plicando. g Immo, ut hi liberiùs stu-
diis vacare possint (quæ causa fuit ut
Collegia redditus habere possint, quod Do-
mibus Professis non licet) statutum est,
ut admittantur tantùm Collegia ita dotata,
vel eam rerum vitæ necessariorum commo-
ditatem habentia: ut non tantùm Operarii,
sed & numerus proportionatus Scholasti-
corum sustentari possint. h

2. E

2. E contrario, ob majorem populi ædificationem, in iis Collegiis, quæ duodecim Scholasticos, præter Præceptores, ex propriis redditibus alere possunt, nec petantur eleëmofynæ, nec illæ, aut dona ulla oblata admittantur. Si redditus minores fuerint, quàm huic numero alendo sufficiant; admitti quidem, non autem peti aliquæ eleëmofynæ possent: nisi tanta paupertate Collegium premeretur, ut etiam petere, saltem à quibusdam, esset necessarium. Tunc enim (majus divinum obsequium, & universale bonum præ oculis semper habendo) peti eleëmofynæ, immo & ostiatim ad tempus, quodcumque necessitas id exigeret, emendicari poterunt. Videat etiam Rector, ne Magistris, vel ullis aliis de Societate sibi, aut Collegio pecuniam, aut dona quævis, ab ullo, pro re quavis, in ipsorum utilitatem facta, accipere permittat; quandoquidem præmium nostrum solus Christus Dominus, juxta nostrum Institutum, futurus est; qui est merces nostra magna nimis. Vide infra P. 3. C. 7. S. 2. §. 6. neque enim ad solas Domos Professas ibi dicta pertinent.

3. Ad eas igitur Constitutiones respiciendo, cum Civitas Perusina in lectione quadam publica literarum humaniorum, opera

Ubi sufficiens dotatio, non admittenda eleëmofyna, aut dona.

P. 4. c. 2. §. 6.

P. 4. c. 15. §. 4.

Exemplum Collegii Perusini.

opera cujusdam ex nostris usa fuisset; & Collegio nostro Perusino, loco stipendii, quod Prælectoribus hujusmodi lectionis solvi solebat, centum aureos singulis annis (pro eleëmofyna tamen, non pro stipendio) solvisset; Visum est in Domino expedire, ut nec lectionis illud munus, nec centum illi aurei in posterum admitteren-

m C. 2. D. 24. tur. m

*Explicantur
precedentes
Constitutiones.*

4. Cum autem earumdem Constitutionum finis sit populi ædificatio; ad hujus normam tam finis, quàm praxis Constitutionum exigenda est, iudicio P.

n C. 3. D. 25.

Generalis; qui & interpretari has Constitutiones, & dispensare etiam possit. Et declaratum postmodum est, Collegia, quæ possunt alere duodecim Scholares, nullas eleëmofynas admittere posse, nisi levis momenti, rarò, & ab iis, quorum timeatur offensio, si non admittantur; reliqua Collegia possunt: sed si ab iis mittantur, quorum filii scholas nostras frequentant, & conjectura sit mitti pro compensatione, vel intuitu ministerii, admitti non debent; donec planè intelligant accipi non posse, nisi nomine eleëmofynæ, secluso omni alio respectu. Per hanc autem Ordinationem nulla alia obligatio, præter quam simplicis Constitutionis, induci-

*o Or. Gen. c. 1.
§. 14.*

ducitur. p Præterea, non obstantibus præ- p C. 8. D. 59
dictis; si Benefactores essent, qui possessionem aliquam, vel redditum dare vellent, admitti illa possunt: ut tantò major numerus Scholasticorum, ac Præceptorum, ad majus divinum obsequium, posset sustentari. q

q P. 4. c. 2. G.

5. Collegia verò absque sufficiente dotatione fundata, in quibus Nostri nec legant, nec Scholasticos alant, visum olim est hac ratione retineri posse; si ex fructibus videlicet eorum, per publicam aliquam personam conservatis, daretur opera, ut plenè fundarentur. Nostri tamen interim bonis illis non uterentur; sed viverent ex elemosynis: ac simul darent operam; ut prædicta Collegia sufficienter etiam aliunde dotarentur. r Postmodum sancitum est: de Collegiis, in quibus propria Collegiorum munia non exercentur, vel quia nondum plenè constituta sunt, licèt sint inchoata, vel quia ædificandi necessitas non patitur nostros legere, nec Scholasticos nostros illic alii, Pater Generalis judicet an, & quamdiu ex elemosynis, vel ex redditibus vivere debeant; cùm hic casus sit diversus à proximè Superiori. s

Quatenus retineri possint redditus sine scholis.

r C. 2. D. 71.

s C. 3. D. 43.

SECTIO

S E C T I O V I.

De obligationibus in Fundatione
Collegiorum vitandis.

Non temerè
conditiones ad-
mittenda.

I. **C**um varias conditiones imponere
Caliquando possint Fundatores no-
stris Collegiis ; erit Generalis Præpositi
considerare , an expediat ea admittere cum
conditionibus minùs nostro Instituto con-
sentaneis. Et si temporis decursu gravari se
eo onere Societas animadvertet ; poterit in
Congregatione Generali proponi , & sta-
tui, ut relinquatur Collegium hujusmodi ;
vel prospicere , ut onus temperetur ; vel
certè ut ad onus ferendum vires majores
præbeantur ; si quidem ante Congregatio-
nem huic incommodo Generalis non oc-
currerit. † At Provincialis nullam admit-
tet conditionem in Fundationibus , quam
Generalis non approbaverit. †

‡ P. 4. c. 2. §.
2. & P. 9. c. 3.
§. 17. & C. 2.
D. 21.

¶ R. Prov. 76.

Recusanda cura
animarum , &
Missarum onera
commensurata
reditui.

2. Inter conditiones autem repugnantes
Instituto numerantur Curæ animarum ,
obligationes ad Missas celebrandas , atque
aliæ hujusmodi , quæ cum à studiis admo-
dum distrahant ; & ea , quæ ad divinum
obsequium in Collegiis quærentur , impe-
dire soleant , non sunt admittendæ. * Quod
sic

* P. 4. c. 2.
§. 4.

fic intellige, ut excludantur obligationes Missarum, & similes commensuratae assignato redditui. Non tamen perinde inconueniens existimatur, aliquam facilem, & exiguam obligationem (quæ tamen non fit animarum cura) admittere; si causa sufficiens ad id moueret; & res perexiguam distractionem allatura esset. *γ* At non ex-

*γ P. 4. c. 2. B.
& P. 6. c. 3. C.*

3. Et licet Collegia etiam possint (ut infra dicitur Part. 5.) non spiritualibus modò, sed & corporalibus caritatis operibus proximos iuvare, præcipuè in Xenodochiis, & per se, & alios excitando: nihilominus non conuenit eadem cum aliqua Congregatione misceri; nec in illis Conuentus alios agi, præter eos, qui ad eorundem Collegiorum finem in diuino obsequio fient. *α* Quare, non est admissum Collegium in Oppido de Oropesa; quamquam optimè meritis de Societate, idemque nobilissimus loci Dominus rogaret; quia nempe Hospitalis infirmorum, & domus puerorum in doctrina, & vita Christiana instituendorum cura simul imponebatur. *β*

z C. 1. D. 134.

*Nec aliqua
Congregatio-
num genera ad-
mittenda*

α P. 7. c. 4. G.

*β C. 2. D. 13.
Obligatioes*

4. Quin obligationes ipsæ Lectionum, & non ultra vires.

*ipsæ Lectionum
& non ultra vires.*

& Lectorum non sine magna consideratione, nec ultra limitem, quem Præpositus Generalis ad majorem Dei gloriam posuerit, assumentur. Quod si hæc obligationes Lectorum, aut aliæ propositæ à Fundatore, admittantur; judicando utile tunc esse ad finem divini servitii id oneris subire; omninò in eis implendis deesse non oportet: sicut nec facile in hac parte, præter id, ad quod obligantur (præsertim, si id interpretari quis posset, quasi nova induceretur obligatio) præstandum est, sine Generalis consensu. *d*

*e P. 4. c. 1. B.
& Instr. temp.
pro Prov. 4. 4.*

*d P. 4. c. 11. A.
& Form. P.
Laynez post
Dec. 2. Congreg.*

*Sacra Lectiones,
& similia non
ex pacto.*

5. At cum munus Lectionis Theologiæ, concionandi, & Confessiones audiendi sint ministeria spiritualia in salutem proximorum; pro quibus nostræ professionis proprium sit nullum temporale præmium accipere: non convenit illam Collegii dotationem accipere, per quam ad præstanda ejusmodi munia Societas obligetur. Quamvis ratio æquitatis & gratitudinis postulat, ut majori diligentia in dictis ministeriis exerceamur in iis Collegiis, quæ cum majori liberalitate, & devotione fundata sunt. *e*

*e P. 4. c. 7. §. 3.
& C. 1. D. 74.* Et hæc quidem de obligatione directa. Ceterum si Societas curam susciperet alicujus Universitatis, non repugnaret hujus Constitutionis intentioni, ut sese ex consequenti

quenti obligaret ad Lectiones illius ordi-
narias; quamvis inter illas aliqua Theo-
logica essent. f

f P. 4. C. 7. E. &
C. 1. D. 75.

CAPUT II.

De Administrandis Bonis temporalibus
Collegiorum.

SECTIO I.

Ad quos haec Administratio pertineat.

1. **S**upremam curam, vel superinten- *Societas Pro-*
dentiam Collegiorum, juxta Sedis *fessa superin-*
Apostolicae literas, Professa Societas ha- *tendit Collegiis*
bebit. Cum enim quidquam ex redivibus *per Generalem.*
in suum usum convertere non possit; est
valde probabile; quod majori cum purita-
te, ac spiritu constantius procedet. Hanc
autem curam exercebit per Praepositum
Generalem; qui pariter, cum nec in suam, *P. 4. C. 2. §. 5.*
nec in ullorum consanguineorum suorum, *& 6. C. 10. §. 1.*
nec in Professae Societatis usum bona Col- *& Part. 10. §.*
legiorum possit convertere, eò purius se in *4. & Paul. III.*
eorum superintendencia gerere poterit. *P. 14. & Jul.*
III. p. 66.
2. Est igitur penes Praepositum Genera- *Facultates Ge-*
lem omnis facultas agendi quovis contra- *neralis in hac*
ctus emptionum, aut venditionum quo- *superintenden-*
rum- *tia.*

rumlibet bonorum temporalium mobilium Societatis, & imponendi, ac redimendi quoslibet census super bonis stabilibus ipsorum Collegiorum, in eorundem utilitatem. Alienare autem, aut dissolvere Collegia, sine Generali Congregatione, non potest: de quo dictum est supra Cap. 1. Sect.

b P. 9. c. 3. §. 5.
& §. 17. 18.
& C. 1. D. 100.
& Pius V. p.
107.

c Greg. XIII.
p. 171. & 202.

3. §. 4. & 5. b Quin habet etiam facultatem alienandi, in evidentem tamen utilitatem, bona ipsa stabilia Collegiorum, & mobilia pretiosa, minimè requisita facultate Ordinarii, aut Sedis Apostolicæ. c Quamquam facultates ad alienandum, & census imponendos magna ex parte revocatae sunt Decretis editis auctoritate Urb. VIII. die 17. Septemb. 1624. & 22. Mart. 1626. Videnda etiam Bulla ejusdem Urbani circa Bona jurisdictionalia, quæ est 54. Tom. 5. Bullarii.

Qua communi-
cantur Rectori-
bus.

d P. 4. c. 2. §.
5. & c. 10. §.
3. & P. 9. c. 3.
§. 34. & C. 8.
D. 60. §. 4. &
Instr. temp.
Prov. §. 16.
& c. & Rect.
§. 1. & 7.

3. Cum autem Generalis per se non valeat tam multis providere; administrationem Collegiorum in iis, quæ ad temporalia ipsorum bona pertinent, per Rectores à se constitutos exercebit: eamque facultatem eis communicabit, quam senserit in Domino convenire. Curabit autem, ut illi rationem sui officii reddant, vel Provinciali, vel alteri à se præscripto, ut infra Sect. 4. explicabitur. d

SECTIO

S E C T I O II.

De Conservatione Bonorum temporalium.

1. **P**Lura hoc in genere Superioribus reliquisque Officialibus præscribuntur; quorum in cuiusque Regulis, & Instructionibus distincta sunt Capita. ^e Universim monentur; ut præter curam illam, quam omnibus caritas & ratio imponit, quibus peculiariter hoc munus demandatur, tanquam **Bona D. N. JESU CHRISTI** propria, ea curent: *f* sunt enim Patrimonia pauperum; & à quibus res etiam spirituales, & bonus Societatis status magno-
perè pendet. *g*

2. Constituentur igitur Rectores, qui ad id munus conveniens habeant talentum; & curam suscipiant conservandi, atque administrandi res Collegiorum temporales; ac provideant necessitatibus, tam materialis ædificii, quàm Scholarium; qui in ipsis Collegiis degunt. *b* Atque hujusmodi talento polleant non Rectores tantum; sed & Procuratores, qui his muneribus præficiuntur, sint Oeconomix periti: serveturque in illis instruendis eligendisque, quod

*Custodienda ut
Bona Christi,
& Pauperum.*

*e R. Prov. c.
9. & R. Rect.
c. 6. & R. Proc.
Col. & Instr.
pro rebus
temp.*

f P. 3. c. 2. § 7.

g C. 8. D. 15.

*Et ea cura se-
lectis viris de-
mandanda.*

*b P. 4. c. 1. §. 5.
& C.*

G

Instr.

Instr. temp. Prov. præscribit, §. 11. 12. 13. Non expedit autem in Collegiis habere nomina juridica Protectorum: licet utile futurum sit esse Amicos, qui protectionem suscipiant. *i*

i C. 1. D. 112.

Quid fieri oporteat circa Prædia.

l R. Prov. 76. & 80. & Instr. temp. pro. Prov. §. 14. pro Rect. §. 2. pro Proc. §. 21. *m* Instr. temp. pro Proc. §. 2. 3.

n C. 2. D. 61. & C. 7. D. 84. & R. Proc. 12.

o C. 7. D. 85.

Lites declinanda.

p P. 4. c. 2. C.

3. Jam verò prædia extra domum non modò à Procuratore invisenda sunt sæpius; nec semel tantum in triennii decursu à Rectore, sed & à Provinciali. *l* In iisque ponendi optimi coloni: cultura promovenda, juxta regionis morem: obviam eundum damnis alluvionum, & servitutis; quæ simul cavenda in ædificiis urbanis. *m* At quæ speciem habent secularis negotiationis, in colendis videlicet agris, vendendis in foro fructibus & similibus, prohibita sunt. *n* Commendatur præterea P. N. ut ampla quædam Societatis prædia, exiguo proventu, & non sine externorum offensione possessa, in res magis utiles commutari curet. *o*

4. Commendatur etiam universis, ut licet aliquando necessaria, aut conveniens futura sit defensio possessionum, & reddituum, etiam in judicio; *p* tamen lites forenses pro rebus temporalibus fugiant Nostri omnes; & id curent Provinciales efficere. Ac primùm concordiam, aut compromissione rem adnitantur componere. Quod *si*

si nulla ratione id possint assequi; tamen non intendat quisquam è Nostris litem ullam absque consensu Præpositi Generalis, aut ejus, cui expressè suas vices ad hanc rem ille commiserit; nisi in re adeò necessariâ, ut ejus responsum expectari nequeat: de quo tamen postea ipsum admoneat. Si autem Nostris lis intendatur, curent Provinciales primùm, vel à Parte, vel à Judice peti, vel id consequi per Principem, ut prius possit consuli Generalis Præpositus, quàm liti respondere cogantur. Nam fieri poterit, ut Generalis Præpositus jubeat cedere Nostris liti, & potius detrimentum temporale pati, quàm litibus dare operam, etiam pro re alioqui debita. Quod si frustra fuerit; curabunt diligenter, nisi de jure nostro manifestè constaret, ut aliqua trans-
*q C. 2. D. 55.
 & Reg. Prov.
 77. & Reg.
 Rect. 62. &
 Proc. Coll. 16.
 & Procur.
 Gen. 5.*

5. Qui tamen hanc curam suscepit, *Necessaria religiosè agienda.* memor sit, ut magnam pacem interiùs, exteriùsque custodiat; & semper ad justam concordiam ipsum paratum esse contrariæ parti innotescat. Immo nec ipse Procura-

r Reg. Proc.
Gen. 5. &
Proc. Coll. 15.
16.

tor Collegii in Tribunalibus compareat, nisi quando aliqua necessitas plurimum urgere Superiori videretur; sed per externos Procuratores nostra negotia in publicis judiciis peragantur. r

S E C T I O III.

De Archivio & Contractibus.

Archivium.

1. **P**Ræterea diligenti cura custodietur Archivium, ubi conservanda Instrumenta originalia, & Tituli, quibus constant jura Collegii; ejusque duæ claves diversæ erunt; quarum alteram Rector, alteram ipse habebit Procurator; s qui adnotabit in libro ibidem adservando, si quæ Scripturæ extrahantur. t

s R. Proc. 19.

t R. Proc. 22.

Contractus quomodo celebrandi à Superiore.

2. In celebrandis contractibus ne nimium Rector suæ prudentiæ fidat, & in perpetuis Consultores prius audiat. Quin in rebus majoris momenti ratificationem Præposito Generali reservet. u Quæ quidem reservatio eam vim habet; ut si contingerit contractus alienationum fieri Generalis confirmationi reservados, antequam ipse informetur; dominium nihilominus, & possessio bonorum, super quibus contractus hujusmodi initi fuerint, penes Soci-

u In. temp. pro
Rect. §. 8.

cietatem remaneat, donec Generalis in Europa, in Indiis verò is, cui Generalis commiserit, consensum præstiterint. * x Greg. XIII. Procurator verò nihil circa locationes, & similia alicujus momenti negotia faciat; nisi ipsi à Superiore commissum sit. y Advertendum autem juxta privilegia Societatis, per Superiores tantum, absque alio suffragio decisivo Collegialium, contractuum celebrationes fieri; z ut docet praxis tradita à P. Claudio: ubi etiam habetur modus informandi Generalem circa alienationes faciendas. * Exempla verò authentica contractuum majoris momenti ad Generalem mittenda sunt. b

3. Sed scripturas multiplicis generis potissimum Procurator apud se habebit: & propterea cubiculum ipsius clavi obsere- tur. c Habeat igitur 1. Distincta exempla Instrumentorum & Titulorum, quæ conservantur in Archivio. d 2. Librum, in quo distinctè descripta omnia bona stabilia, seu quasi stabilia, ut census, canones, loca montium, uno verbo jura omnia ad annuos redditus. e 3. Librum, in quo notata sint tempora colligendorum proventus, summa contractuum ad breve tempus, & fructus in dies percepti. 4. Distinctum Libellum eleëmofynarum perceptarum.

* x Greg. XIII.
P. 172.

y R. Proc. 13.

z P. 9. C. 3. §. 7.

& C. 1. D. 144.

& Pius V. pag.

107.

a C. 3 D. 28.

& Or. C. 20.

b C. 1. D. 103.

& R. Prov. 78.

& R. Proc. 21.

*Scriptura e
Libri apud Pro-
curatorem.*

c R. Proc. 22.

d R. Proc. 20.

& In. temp.

Proc. §. 1.

e R. Proc. 21.

& Instr. temp.

Proc. §. 1.

f R. Proc. 3. rum. *f* 5. Librum pro adnotandis, quæ
g Ex. c. 4. §. 4. unusquisque Novitiorum attulerit. *g* 6.
 & P. 1. c. 4. §. Librum in arca pecuniaria servandum, in
 6. & R. M. N. quo illatæ, & acceptæ pecuniæ summa
 25. & R. scribatur. *h* 7. Librum rationum accepti
 Proc. 7. & expensi per menses singulos, *i* 8. Co-
h R. Proc. 5. dicem, ubi nomina debitorum Collegii
i R. Proc. 6. & In. temp. Proc. descripta sint. *l* 9. Codicem, quo referan-
 §. 5. tur motæ lites, & quæ circa eas contin-
l Instr. temp. gunt. *m* 10. Libellum, in quem referat
 Proc. §. 5. quæcumque à Superiore ei mandata injun-
m R. Proc. 14. guntur. *n* Demum Catalogum Benefacto-
n R. Proc. 23. rum; ut erga eos grati esse possimus. *o*
o R. Proc. 24.

S E C T I O IV.

De accipienda reddendaque ratione
administrationis.

*Provincialis in
 Visitatione quid
 inquiret.*

p C. 7. D. 32. §. 1. **L**ibros verò Rationum seriò exami-
 8. & C. 8. D. net Provincialis; & si quidem Re-
 15. & R. Prov. ctor, & Procurator bene rem gesserint,
 79. & 84. & sua laude non careant; si secus, impunè
 Instr. temp. fictâ, vel etiam Generali admonito, ut ab
 pro Prov. ini- officio eos suspendat, vel amoveat. *p* Idem
 tio, & §. 15. Provincialis statum Collegii diligenter ex-
 aminet, & brevem ejus tam habitualis,
 quam actualis relationem ad Generalem
 mittet,

mittet, juxta Paradigma descriptum in sæpius citata Instructione. 9 Habitationem, & omnem supellectilem, omnia denique diligenter inspiciat; & rerum mobilium Inventarium conferri faciat cum Inventario in præcedenti visitatione à Visitatore, vel Provinciali scripto. 7 Et singulis annis à Procuratore Provinciæ rationem exigat. 5

2. Porrò Rector singulis mensibus à Procuratore rationem accepti, & expensi, præsentè Ministro, exigat; & ab eodem sibi debita & credita Collegii indicari curet. Et cum in hoc penè sint omnia, examinet an plus consumptum sit, quam usus ferat. Omnes pecuniarum summas, etiamsi constatæ pretio rerum venditarum ab aliquo Officiali, curet tradi Procuratori, & in codicem referri; nec patiatur ab Officialibus quidquam vendi, inconsulto Ministro, aut ipso Procuratore. 11

3. Procurator autem Emptori pecunias ad quotidianos sumptus subministrabit; à quo singulis diebus expensarum rationem, à reliquis Officialibus tertio quoque mense exiget ex codice. x Syngraphas solutionum ipse dabit, subscriptas à Rectore, aut à se, illius commissione. y

4. Præterea Superiores locales, & Pro-

9 Instr. temp.
Prov. §. 16.
17. 18. 19.

7 R. Prov. 85.
& Instr. temp.
Prov. §. ult.
5. Instr. temp.
Prov. §. 6.

Rector sapius
rationem exigat.

1 R. Rect. 57.
& Instr. temp.
Rect. §. 9. &
Proc. §. 5. &
R. Proc. 4.

11 Instr. temp.
Rect. §. 7.

Et Procurator.
x R. Proc. 8. &
R. Empt. 2. &
Instr. temp.
Proc. §. 3.
y R. Proc. 2.

Idem cum defunguntur officio rationem reddant.

curatores, quando suo singuli defunguntur officio, coram Successore, & Ministro Domus, aut Collegii, rationem domesticæ œconomix reddant; & suo chirographo signent, quantum acceperint, quantam Superiori rem tradant: eandemque rationem

z C. 8. D. 60.
§. 4. & Instr.
temp. Rect.
§. 9.

Successor sua manu confirmet. z At non antequam intelligat, an tantundem sit creditorum, ac debitorum quantum affirmatur. Horum verò computorum exemplum transmittat ad Provinciam, conservandum in Archivio. a

a Instr. temp.
Rect. §. 1.

*Provincialis
etiam expensa-
rum ratio con-
stat.*

6. Ipsemet Provincialis redditurus sui officii rationem, b ut possit eam reddere de pecuniis sibi undecunque traditis, curet per socium in codice accepti, atque expensi rationes accuratè scribi. c

b C. 5. D. 64.
§. 2. & Or. c. 9.
c Instr. temp.
Prov. §. 6.

S E C T I O V.

De Medijs ad avertendum Collegiorum inopiam.

*Non supervaca-
neos admittere
in Societatem.*

d Instr. temp.
Prov. initio.

1. **I**llud sibi persuadeat Provincialis nulla re universim citius, ac certius everti bonum Collegiorum statum, quam si majores proventibus expensæ fiant, vel sumptus minimè necessarii permittantur. d Numerus ergò in primis in posterum ad-
mit-

mittendorum determinetur à P. Generali, considerato cujusque Provinciae statu temporali. Immo nulli in aliquibus Provinciis ad tempus admittantur, si id sua Paternitas expediens fore judicabit. *e* Ac ne Provincialis, necessitate deputandi quotannis Magistros inferiores, cogatur plures admittere: studeat aliquot semper sub finem studiorum, & post peractum tertium Probationis annum, hisce scholis addicere, juxta suam Regulam R. St. 24. & 25. Cum præsertim Con. 8. D. 8. declaraverit; hoc munus esse Societatis proprium, nec certo temporis spatio, nec certis personis circumscriptum. *f* Quos verò Provincia-
lis deprehenderit in sua Provincia supra numerum eorum, qui ex redditibus, & ordinariis eleëmofynis ali possuat, distribuet per Collegia & Domos, pro cujusque loci facultate. *g*

e C. 7. D. 82. §. 2. & C. 8. D. 60. §. 1. & In. temp. Prov. §. 1.

f Instr. temp. Prov. §. 2.

g C. 8. D. 60. §. 3.

2. Idem servandum est in Collegiis, ne plures in singulis alaantur, quàm per facultates ali possunt; immo pauciores. *h* Coadjutores quartam partem in Collegiis, in Domibus verò Professis tertiam partem non excedant; *i* & potiùs adhibeantur famuli, quàm præscriptus ille numerus excedatur. Interim verò, dum ad hanc Regulam

Neque plures, præsertim Coadjutores, in Collegia, quàm ferri possint.

h C. 2. D. 27. R. Prov 82. & C. 7. D. 82. §. 1. & In. temp. Prov. §. 3.

i C. 7. D. 82. §. 3. & C. 8. D. 60. §. 2.

- 1 C. 8. D. 60. §. 2. gulam veniatur, nulli Coadjutores admittantur. 1
- Peregrinatio nec frequens, nec sumptuosa.* 3. Ne personarum, sine necessitate, mutationes fiant; superflua Domi ne habeantur; non equi, non famuli plures. *m* Provincialis parcus sit in Peregrinationibus concedendis, præsertim non sine rheda, vel equo obeundis: curabitque, ut Nostri- dum ex uno in aliud Collegium commi- grant, pedestri itinere, vel in toto, vel in parte utantur. *n* Expensas verò itinerum solvere erit ejus Provinciæ, aut Collegii, aut Domus, in cujus bonum, & utilita- tem cedit profectio. *o* Taxam Viatici dari solitam demigrantibus Provincialis recog- noscat, eamque ab omnibus, & præser- tim à Concionatoribus, observari curet. Si quid ex eo superat, voto Paupertatis tenemur Collegio, quò venimus, resti- tuere. *p*
- Sumptus com- munes Provin- cia coercendi.* 4. Idem statuatur, quid cuique Collegio, vel Domui contribuendum erit ad sumptus communes Provinciæ. *q* Ceterùm contri- butionibus imponendis Collegia ne gravet; nisi magna quædam, & insuperabilis ne- cessitas juvandorum Seminariorum ad id cogeret; quin magis ex iis, quæ in pote- state sua habet, eorum indigentiam suble- vet. *r*
- 2 C. 7. D. 82. §. 7. & Instr. temp. Prov. §. 7. *m*
- 3 C. 3. D. 37. & R. Prov. 115. & Instr. temp. Prov. §. 8. *n*
- 4 C. 2. D. 82. & R. Prov. 116. *o*
- 5 Instr. temp. Prov. §. 9. *p*
- 6 P. 4. c. 2. E. & R. Prov. 83. & C. 2. D. 83. *q*
- 7 C. 7. D. 82. §. 7. & Instr. temp. Prov. §. 6. *r*

5. Et

5. Et quidem ad sustentanda Seminaria
 tentanda sunt omnia. Juventur autem,
 nostrorum legitimas, & alia Provincialis
 dispositioni permiffa, vel contributione
 aliorum Collegiorum, vel alia ratione juxta
 Dec. 18. Con. 6. Nominatim verò exo-
 nerentur, submovendo Personas, ad pro-
 pria eorum ministeria absolute non ne-
 cessarias. s

*Seminaria po-
 tissimam ju-
 vanda.*

*s C. 8. D. 60.
 §. 3.*

6. In iis quæ ad victum, vestitum, &
 habitationem, & alia corpori necessaria
 pertinent, quamvis sit, in quo probetur
 virtus, non desit tamen, quo sustentetur
 natura: ratio tamen omnium erit, ut pau-
 peribus accommodata. Speciatim verò
 in vestita Provincialis tria observari faciat.
 Primum, ut honestus ille sit. Alterum, ut
 ad usum communem & approbatum hone-
 storum Sacerdotum ejus loci, in quo vivit-
 tur, accommodatus. Tertium, ut profes-
 sioni Paupertatis non repugnet. "

*victus, vestitus,
 &c. quales.*

*t Ex c. 4. §.
 26. & P. 3. c.
 1. §. 3. & R.
 Præp. 61. &
 Rect. 58.*

*u P. 6. c. 2. §.
 15. & R. Prov.
 84.*

*Nihil in illis in-
 novandum.*

7. Quod autem, laudabili consuetudi-
 ne, in Nostrorum victu, ac vestitu, cete-
 risque omnibus ad valetudinis conservatio-
 nem, & cultum pertinentibus, inductum
 est, non immutandum. Caveatque Rector
 diligenter, ne dum liberalis auram captat,
 frugi famam amittat: atque in excipiendis
 hos-

hospitibus, in tractatione externorum, in recreationibus extraordinariis consuetudines Provinciæ, de quibus Ordin. Gen.c.8. §.7., exactè observari procuret. * Nullum autem novum ædificium inchoet sine expressa Provincialis licentia, & urgenti necessitate. y Procurator etiam suarum esse partium intelligat curare, ut in sumptibus faciendis religiosa paupertas, ac bonæ consuetudines serventur; z & animadvertens aliqua non, ut oportet, conservari, aut expendi, Superiorem admoneat. a

8. Provincialis, cui potissimum hæc cura incumbit, debet in prima Congregatione Provinciali, adhibitis in consilium Patribus antiquioribus, ac bono zelo præditis, dispicere: an decursu temporum aliquid contra consuetudines Provinciæ, & Ordinationes irrepsit, quod religiosam frugalitatem minus deceat: ut id totum auctoritate, si opus sit, P. Nostri, ad antiquam simplicitatem revocetur. b Quæ vero eleëmofynæ erogari debeant, ipse Superioribus præscribet. c

9. Procurator etiam res necessarias ad victum opportunè comparet; ne has non perinde bonas; aut non æquo pretio cogatur comparare. d At si quid ex annuis Collegii redditibus, aut pecuniis, quocumque

no.

* Instr. temp.
Rect. §. 4.

y Or.c.2. §.9.
& Instr. temp.
Rect. §. 3.

z Instr. temp.
Proc. 4.

a R. Proc. 10.

Quæ Provincialis in hoc genere partes.

b Instr. temp.
Prov. §. 7.

c R. Prov. 95.

Expense sint utiles.

d R. Proc. 9. &
Instr. temp.
Pro. §. 3.

nomine perceptis, supersit : id totum in ære alieno dissolvendo, vel augendis reditibus, non autem in ædificiis, ac ornatu minimè necessariis infumatur. e

10. Cavendum Rectori præscribitur, ne gravet Collegium ære alieno. f Nec Provincialis finet in magna summa illud conflari. g Ut autem in minori contrahatur, Superioribus non facilè annuet. h At jam contracti causas in Visitationibus diligenter inquirat : nec patiatur Superiores, quorum negligentia debita creverunt, sine pœnitentiis abire : moneatque Generalem de talibus, si rei gravitas id postulaverit, à munere amovendis. i Idque ipsum P. N. summoperè commendatum, injunctumque, ut in Provinciales animadvertat, si illorum culpâ aliquid ejusmodi acciderit. k Huc referri potest prohibitio non admittendi ullum pecuniæ depositum, aliarum verò rerum non nisi cautissimè. m Quod tamen pecuniarum depositum, si fortè aliquo raro casu, necessariis de causis Rector admittat; servet intactum, nec illo utatur, ex Inst. Temp. pro Rect. §. 5. ubi tamen ex Decret. 41, Con. 9. expungendum est, quod de mutuo dicitur.

e Instr. temp.
Rect. §. 6.

f *Æs alienum
summoperè vi-
tandum.*

f R. Rect. 57.

g R. Prov. 82.

h Instr. temp.
Prov. §. 10.

i C. 7. D. 82.
§. 8.

k C. 8. D. 15.

m R. Rect. 64.

CAPUT III.

De Personis sustentandis in Collegiis juxta variis Collegiorum formas.

SECTIO I.

Forma Collegiorum primò intentæ.

*Collegia pro
Scholasticis.*

I. Xpositis, quæ ad materialia quodammodo Collegiorum pertinent tum fabricæ, tum reddituum, explicandum occurrit ipsum formale; quod comprehendit Personas, quas in eis sustentari convenit. Igitur (ut supra Cap. I. Sect. I. indicabatur, Collegia primò assumuntur ad Scholasticorum Approbatorum Institutionem in perfectione vitæ, & literis; quas extra Collegia nostra addiscant in Universitatibus; quando illæ Societatis curæ non sunt commissæ. Ceterùm Scholasticos eos esse oporteret, qui bonorum morum, & ingeniorum indole spem facerent, quod in probos simul, ac doctos viros essent evasuri. Hi autem, quo magis ingeniosi, bonisque moribus ornati, ac sani corpore, ad ferendos Studiorum labores fuerint, eò magis idonei, & citiùs ad Collegia mitti, vel

vel in eisdem admitti possunt. ^a Et in hac quidem Collegiorum forma pauci admodum, præter Scholasticos, reliqui sunt: adduntur enim Coadjutores aliqui, & hi quatenus ad ministeria sunt necessarii: non exclusis Sacerdotibus, qui Collegium juvare in spiritu, & ei præesse possint. ^b

2. Immo cum Collegia etiam externos in literis, & spiritu juvare possint; ut infra dicitur: consentaneum est Instituto Professos & Coadjutores formatos posse sustentari in iis Collegiis, ubi operarii necessarii, aut utiles sunt: neque hoc est Societatem Professam ex Collegiorum redditibus juvari. Cavendum tamen, ne extra casus prædictos, & quasi in fraudem, ibi alantur. ^c Quamquam si senio confecti, aut infirmitate gravati, nec ad operandum in vinea Domini idonei fuerint; absque aliquo conscientiae scrupulo, de licentia Præpositi Generalis, possunt Collegiorum proventibus sustentari. ^d Vide infra, ubi de paupertate Professorum. Part. 3. Cap. 3. Sect. 1. §. 5.

3. Ceterum Scholasticorum Institutio aded per se consideratur in Collegiis; ut, si non suppeteret justus numerus eorum, qui per propositum Deo in Societate serviendi se dedicaverunt; non repugnet Instituto,

^aP. 4. Procem.

A. & c. 3. §. 1.

2. & P. 10. §. 4.

^bP. 4. c. 2. F. &

C. 3. §. 2. & c. 5.

D. & c. 10. §. 6.

7 & post. Dec.

C. 2. in form.

P. Laynez §.

penultim.

Professi & Coad-

juvatores aliqui

admittuntur.

^c C. 6. D. 18.

^d Jul. III. p. 77.

Et in supple-

mentum Scho-

lastici externi.

tuto, ex licentia Præpositi Generalis, & ad tempus, quod ei videbitur, alios pauperes Scholasticos, qui tale propositum non habeant, admittere; dum tamen ea præ se ferant Dei dona, quæ spem faciant ipsos aliquando in Societatem admitti posse. Quin aliquando admitti etiam possent filii divitum, aut nobilium, modò suis vivant sumptibus, & iisdem donis sint præditi. Horum autem forma vivendi, quoad pietatem, & studia attinet, eadem esse debet, quæ nostrorum Scholasticorum, non autem ratio Vestitus, & Habitatio. Quæ distinctio multo magis servanda est, si quando pacta inita cum Fundatoribus, vel aliqua alia rara, & non levis momenti causa exigat, ut admittatur in Collegia nonnemo, qui propositum ingrediendi Societatem non habeat, etsi suppetat copia Nostrorum.

¶ P. 4. c. 3. B. &
c. 9. A. & C. 1.
D. 126.

*Quo pacto in-
ducta Collegia
sine Scholasticis.*

4. Sed cum experientia docuisset, Collegia primario expetita ad Scholarum pro Externis utilitatem, non instrui redivitibus ad Scholasticorum nostrorum sustentationem; quare multiplicata passim esse Collegia, ubi Studentium nostrorum Seminaria actu non existerent; dubitatum aliquando fuit, an licite retineri possent? Et re diligenter examinata, statutum est; nullum

uallum subesse scrupulum: cum perpetua
 praxis ab ipso S. Fundatoris tempore, quæ
 est optima legum interpret, securos nos
 reddere possit. Et nihilominus ad omnes
 difficultates tollendas, juxta privilegia,
 quæ habet Societas, dubia in suo Instituto
 declarandi, declaratum est; etiam Colle-
 gia, quæ non sunt Seminaria Nostrorum,
 sed scholæ tantum in proximorum utilita-
 tem, esse consentanea Instituto. *f* Quia *f* C. 6. D. 18.
 tamen curandum erat omnino, ut Colle-
 gia inchoata perficerentur; quò vel nostri
 Scholastici aliquot ibi ali, vel ex eorum
 contributione in aliquibus Seminariis su-
 stentari possent: *g* visa est Societas suspen- *g* C. 6. D. 18.
 disse hanc obligationem; dum maluit no-
 stros Scholasticos in majoribus Collegiis,
 quàm in minoribus institui, eo quod in
 illis commodius & utiliùs instituerentur. *h* C. 8. D. 27.

S E C T I O II.

*Collegiorum forma secunda complectens
 Scholas publicas.*

1. **F**orma Collegiorum in Constitutio-
 nibus altera designatur: quæ, præ-
 ter profectum in literis nostrorum Scho-
 lasticorum, intendit etiam profectum in
 H literis

*Altera Collegio-
 rum forma ex
 Constitutionibus*

literis, & moribus Externorum; ad quem finem aperiuntur Scholæ publicæ. Et hoc quidem dupliciter præstari potest. 1. Ut in minoribus hujus generis Collegiis literæ Humaniores, ac linguarum, & Doctrina Christiana, & si opus esset, lectio aliqua de Casibus conscientiæ prælegatur; si verò sit, qui commodè concionetur, aut confessiones audiat, id etiam ut fiat; sed de scientiis superioribus non agatur. 2. Ut in majoribus hujus generis Collegiis eadem caritatis ratio, quæ publicas Scholas, ad Externorum potissimum ædificationem, suadet, extendi etiam possit ad Universitatum curam suscipiendam; ubi non literæ modò Humaniores, sed etiam scientiæ naturales, quatenus hæ disponunt ad Theologiam, & hanc tum Scholasticam, tum Positivam, tradantur. Et de his distinctius infra Part. 5. c. 4.

2. Sed hæc, quæ à S. Fundatore in Constitutionibus tradita sunt, pluries postmodum, & enucleatius in Congregationibus Generalibus explicata. Nam in Congregatione prima confirmatum est Statutum S. Fundatoris; ut per decem annos, à M. D. LIII. numerandos, nullum Collegium admitteretur; ubi non possent saltem quatuordecim ex Nostris sustentari:

tum

i. P. 4. c. 7. A.
& B.

l. P. 4. c. 11.
12. & c.

Ex S. Ignatio
in Congregatione
no 1.

cum experientia docuiffet infra hunc numerum, neque fufficienter Externis confuli poffe; neque aliquod emolumentum percipi in alendis aliquot noftris Scholasticis. *m*

m C. 1. D. 73.

3. P. Laynez formulam tradidit pro variis Collegiorum modis, & Perfonarum numero. Nam 1. in Collegio, ubi tres ponuntur Præceptores literarum Humaniorum, quartus etiam effe debet, qui illis fubftitui poffit, & tres Sacerdotes; in quibus unus Rector fit, reliqui duo utilitati ferviant animarum. Ubi verò tales feptem Operarii fint; convenit totidem faltem ibi Scholares alere; ut illud perpetuum opus effe queat, fuccedentibus his in Sacerdotum ac Præceptorum locum; ubi non poffent morte, aut aliis de caufis officio fuo fungi. Effet etiam, præter hos, neceffarius Minifter unus, cum Coadjutoribus quinque. Minimum itaque Collegium viginti conftabit ex noftris; ultra quos providendum erit, unde alatur Corrector, qui de Societate non fit.

*Ex P. Laynez
in Congreg. 2.*

2. Si Collegium quinque Præceptores habeat ad Humanas literas, Græcam, & Rhetoricam profitendam; fubftitutos alios duos habeat neceffe effet, nec non quatuor, aut quinque Sacerdotes; ut, præter fupradictos

H 2

dictos

dictos quinque Præceptores, eorum unus
lectionem Casuum conscientiarum possit pro-
fiteri. Ubi verò is numerus Operariorum
conceditur; ad operis perpetuitatem, toti-
dem saltem Scholastici instituendi erunt;
adjunctoque Ministro, cum sex Coadju-
toribus, minimus numerus complebit tri-
ginta, extra Correctorem, in similibus
Collegiis.

3. Si Collegium, præter supradicta, Ar-
tium liberalium cursus volet suscipere;
ultra illum numerum Nostrorum, viginti
addendi erunt, partim Præceptores, par-
tim Discipuli; ita ut omnes simul confi-
ciant numerum quinquagenarium.

4. Si Societas alicujus Universitatis,
aut Generalis studii curam susceptura
esset, adjungeretque supradictis Schola-
sticam Theologiam, & Sacram Scriptu-
ram; hujusmodi onus admittere non de-
bebit; nisi commodè provideatur, unde
septuaginta, aut iis plures Collegæ pos-
sint ali. Et expediret, ut hic numerus ad-
huc augetur; quò non tantùm opus hu-
jusmodi perpetuò duraret; verùm etiam
ex eo Collegio insignes aliqui Operarii
possent excerpti ad commune bonum in
his, & illis locis promovendum. 7

7 Form. post
Decr. C. 2.

Et P. Claudio
in Con. 5.

4. P. Claudius formulam confecit ac-
cep-

ceptandorum Collegiorum paulò diver-
sam; quam approbavit Con. 5. & sic ha-
bet. Deinceps nullum Collegium admit-
tatur, in quo literæ Humaniores docean-
tur; nisi ea fundatione dotatum sit, ut
saltem triginta ex nostris in eo ali possint.
Quod si præterea tres Philosophiæ cursus
addi Fundatores velint; ejusmodi sit, ut
ex propriis redditibus saltem sexaginta ex
Nostris sustentari queant. Ubi verò So-
cietas alicujus Universitatis, aut Genera-
lis studii curam susciperet; ac suprædictis
Scholasticam Theologiam, & Sacram
Scripturam adjungeret; ita commodè pro-
spectum esse debet; ut minimum cen-
tum è Nostris nutrire valeat. Excipiuntur
autem Indicæ & Transalpinæ regiones; de
quibus nihil adhuc certi præscribi è re vi-
sum fuit. <sup>o C. 5. D. 25.
& 69. & Ord.
c. 16.</sup>

5. Cæterum, ad removendam Nostro-
rum offensionem, siquando in acceptandis <sup>Ex P. Carafa
in Congreg. 8.</sup>
Collegiis formula proximè adducta, ut
neque antea, ita deinceps non observetur,
pro hac saltem conditione temporum sta-
tutum est, ut sequitur.

Quandoquidem Collegia minora, ex
formula in 5. Con. decreta, subductis
Scholaribus, qui ex Formula 2. Con. in
eisdem institui jubebantur, ut Præcepto-
ribus,

ribus, & Operariis succedere possent ad Operis perpetuitatem, non plures ferè alere posse oportebat, quam viginti: jamque singulæ Provinciæ habent majora Collegia, in quorum Seminariis earumdem Scholares simul commodiùs, & utiliùs instituuntur; visum est Congregationi; non fore contra veteta decreta, neque contra bonum commune, si deinceps admittantur aliqua Collegia, in quibus viginti saltem Socii degere, ac sustentari possint. Excipiuntur Indicæ & Transalpinae regiones, de quibus nihil adhuc præ-

scribendum videtur. p

C A P U T I V.

De Scholasticorum Spiritu in Collegiis conservando, atque augendo.

Quantis intersit Scholasticorum bona educatio.

Bona Scholasticorum Societatis educatio magni momenti semper visa est; cum ex iis postea tum Professi, tum etiam Operarii fiant. Designandi sunt igitur illis, non solum ij Superiores, qui eos in via Domini, & religiosa perfectione probè instruant; sed boni etiam Confessarii & Præfecti rerum spiritualium, qui suo munere

nere benè & exactè fungantur. Quin etiam eos Præceptores ut habeant, curandum est; qui non solum doctrinæ studiis eos excolant, sed bono etiam exemplo ad virtutem incitent.

a P. 4. c. 4. §. 2.
& In 7. §. 1. &
In. 17. initio.

S E C T I O I.

De Scholasticorum tum Juniorum, tum omnium segregatione.

I. Q UOD præscriptum, servatumque ab initio fuit, ut Novitii non promiscuè cum omnibus agerent, etiam quando ratione studiorum in Collegiis versabantur; id etiam cum Scholasticis Approbatis, ubi ad Collegia venerint, curandum est. Nam cum nihil sit, quod majori studio promovere Societas debeat; quàm ut in functionibus ad majorem Dei gloriam susceptis illum spiritus fervorem conservare, ac in dies augere Nostri student, quem initio hauserunt: cumque magnus ex juniorum nostrorum Fratrum à reliquis separatione fructus constet, ad eos in bona Novitatus educatione confirmandos; non modò omnium votis jam alicubi inducta separatio approbata est; sed etiam Provincialibus magnoperè com-

Institutum Juniorum segregatione.

b P. 3. c. 1. §. 3.
& Reg. Prov. 38.

mendatum, ut hunc Juniorum seorsum à cæteris habitandi, conversandi, & in omnibus, quoad fieri poterit, eosdem segregandi morem inveni, & observari curent; rogatusque P. Generalis, ut Instructionem aliquam, ad hujus rei faciliorem progressum, conficeret. c

c C.6.D.16.

Ejus locus &
tempus.

2. Instructio autem postmodum confecta decernit multa circa locum, tempus, & regimen cum iis servandum. Educandi igitur erunt in loco separato; ad quem accedere nulli fas sit, nisi prius ab uno Rectore facta potestate. Tempus autem certum hujus segregationis cum difficile sit statuere universis, propter diversam tum ætatem, tum spiritualement indigentiam singulorum; tamen; ut minimum, biennii spatium esse oportebit; quod protrahere Provincialis erit, rejecta quantumvis gravium Patrum intercessione: neque ante expletum biennium, quamvis firmi, ac stabiles in Vocatione, ad docendum in Scholis educantur, d

d Ord.c.13. §.
1. 2.

Regimen.

3. Horum autem cura, & instructio, etsi tota à Rectore Collegii pendet; nihilominus per alios exercenda erit: quorum primus, quasi Præfectus spiritus, in hoc ipso eos dirigat: alter, tamquam Minister, in regulari disciplina contineat; ac iis neces-

ces-

cessaria provideat : (nam Ministro totius Collegii minimè visum est expedire illos subijcere ; nisi fortè in illis corrigendis puniendisque ; cùm aliquid extra definitum locum peccare intellexerit.) Quæ autem sint utriusque partes , accuratè præscribitur in eadem Instructione , quæ videnda. e

4. Sed & cum antiquioribus Scholasticis aliqua etiam servanda norma in agendo cum aliis ; omnibus enim edicitur. 1. Si Magistros studiorum causa convenire debent , horam certam à Superiore destinatam habeant , extra quam illorum cubacula , sine peculiari facultate , non adeant. f
2. Minimè permittendum est , ut Scholastici Patres antiquiores nimis familiares , ac veluti Patronos apud Superiores habeant. Et Seniores ipsi moneantur ; ut ab hujusmodi patrociniis , tam Scholasticorum , quàm aliorum è Nostris quorumcumque sibi temperent , juxta ea , quæ de vitandis hujusmodi intercessionibus præscripta sunt. g
3. Si humanam & politicam rationem agendi in aliquibus Superiores animadvertant , eorum consilia præcidant ; doceanturque , dum juvenes sunt , detestari tantum malum in Societate. h

5. Vigilent etiam Superiores ; ne assuescant Scholastici nimis colloqui cum externis,

e Ord. c. 13.

Omniium Scholasticorum separatio aliqua à Senioribus.

f C. 6. D. 40. §. 5. & C. 7. D. 80. §. 18. & Reg. Schol. 13. & In. 17. §. 2. 3.

g Inst. 17. §. 3. & Or. c. 4. §. 12.

h Instr. 13. c. 8.

Et ab Externis.

nis, aut amicis; & cum illis familiaritates habere; apud eos prandere; literas, & munera dare & accipere; nisi necessitas, aut recta ratio aliud suadeat. Propterea non vocentur ad januam, nisi de unius Rectoris expressa licentia; quam raro admodum oportebit concedere; & invigilare, ne proluxa sint eorum cum Externis colloquia: nisi fortè in locis ubi sunt Universitates, indulgendum plusculum videatur; ut Provincialis, vel Rectoris iudicio, ali- quibus eorum virtute præstantibus permit- tatur agere cum Auditoribus secularibus, ad eos in spiritu juvandos: cum Scholasti- corum nostrorum colloquia cum Externis esse debeant solùm de rebus ad litteras, vel profectum spiritus pertinentibus. l

i C. 6. D. 40. §.

1. & Instr. 7. §.

2. & Instr. 17.

§. 1. & 6.

l P. 4. c. 4. §. 6.

& P. Schol. 9.

*Exire Domo
quatenus licent.*

6. Præterea cum ad publicas scholas eundum erit, (nam alia loca, sine facultate Superiorum, non petent) eant, & redeant invicem associati, cum ea modestia interiori, ac exteriori, quæ ad sui & aliorum ædificationem conveniat. Rectoris autem erit designare cuique Socium, qui huiusmodi esse debet, ut uterque alterius opera magis proficere possit. m

m P. 4. c. 4. §.

6. & F. & R.

Scho. 8.

S E C T I O I I.

*De Studio Orationis, Mortificationis,
& aliarum virtutum Scholasticis
prescripto.*

I. S Egregatis à libero cum hominibus *Sacramentorum*
commercio Scholasticis, eorum ani- *frequentia, &*
mi Deo uniendi sunt. Itaque præter Sacra- *grandi forma.*
menta Confessionis, ac Communionis, ad
quæ octavo quoque die accedendum erit,
& præter Missam, quam quotidie audient,
horam unam impendent recitando Beatif-
simæ Virginis officio, ac examinandis bis
quotidie suis conscientiis, cum aliis ora-
tionibus, pro cuiusque devotione; usque
ad prædictam horam explendam. *¶ Fre-*
quentius, quàm octavo, quoque die com- *¶ P. 4. C. 4. §. 3.*
municare, non nisi peculiare ob causas,
& potius necessitatis, quàm devotionis ha-
bita ratione, permittantur. Protrahere ul-
tra octo dies non sine ratione etiam spe-
ciali licebit; propter quam etiam possit
aliquando Missa intermitteri; & hæc om-
nia Superioris prudentiæ relinquentur.
Dum Missa dicitur, quamdiu Sacerdos
submissè loquitur, ut populus non audiat,
quæ is dicit: num Scholastici possint nec-

ne recitare partem precum suarum, ad quas horam habent designatam, Majorum, vel Superiorum arbitrio id relinquatur; qui hominum, locorum, ingeniorum, & temporum habita ratione, quod ad majorem Dei gloriam videbitur, providebunt.

o P. 4. c. 4. B. &
R. Rect. 34.

*Oratio mentalis
mox inducitur.*

p P. 4. c. 4. A.
B. & C. 6. A.

2. Cùm autem in quibusdam possit augeri, ut & minui præscriptum orationis tempus: p & in Scholasticis, qui ad dicendum divinum officium non tenentur, facilius hæc ratio commutari possit, ut loco precum B. Virginis, meditationes & alia exercitia succedant, (dum tamen hora in illis compleatur) habita ratione veræ devotionis ipsorum, vel Fundatoris, & aliarum circumstantiarum; q approbata postmodum est praxis, ex delegatione Congen. introducta à S. FRANCISCO BORGIA; ut per unam horam, præter tempus duplicis examinis, omnes, atque adeò etiam Scholastici, orent. r De Rosario autem, vel Officio B. Virginis quotidie recitando, visum est, id cujusque devotioni, ac Præfecti rerum spiritualium prudentiæ relinquendum esse.

q P. 4. c. 4. B.

r C. 2. D. 29. &
C. 4. D. 5.

s 6. D. 40. §. 4.

*Mortificationes,
& alia exercitia
pietatis.*

3. Quoad mortificationes attinet; poterunt interdum mitti, ut ostiatim petant eleëmofynam; aut inserviant hospitali; aut comitentur emptorem; aut in plateis con-

concionentur, Christianamque doctrinam doceant; prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & spiritualis utilitatis Nostrorum. Proderit etiam ad Scholasticorum spiritualem profectum, veterem mortificationum consuetudinem tempore Vacationum excitare, propositis in hunc finem in tabella mortificationum capitibus. Quin etiam expedire omninò videtur, ut qui in spiritu nimis relaxati videntur, quo in eis spiritualis fervor excitetur, ad has mortificationes & exercitia etiam spiritualia suaviter, omninò tamen inducantur. Immo verò hi, quando opus esse judicabitur, à studiis ad tempus, vel etiam simpliciter amovendi sunt, ut melius in spiritu proficiant; & in virtutibus solidentur. "

4. Ceterum post Probationem cum studiis vacant, ut est cavendum, ne fervore studiorum intepescat solidarum virtutum, ac religiosæ vitæ amor: ita mortificationibus, orationibus, ac meditationibus prolaxis eo tempore non adeo multum loci tribuetur. Quandoquidem literis dare operam, quæ sincera cum intentione divini servitii addiscuntur, & quodammodo totum hominem requirunt, non minùs quàm in illis versari tempore studiorum, immo magis,

Ex. C. 4. §. 27.
& P. 4. c. 2. §.
6. & P. 6. c. 2.
§. 10. & R.
Rect. 29.

" Instr. 7. §. 4.

*Horum tamen
moderatus sit
usus.*

* P. 4. c. 4. §. 2. magis , Deo ac Domino nostro gratum
& c. 6 §. 2. & crit. *

R. Schol. 2.

In studiis literarum intentio recta.

5. Quare animi puritatem custodire , & rectam in studiis intentionem habere Scholastici nostri conentur ; nihil aliud in his , quàm Divinam gloriam , & animarum fructum quærentes. Ad hunc enim scopum studia Societatis diriguntur : & in suis orationibus gratiam , ut in doctrina proficiant , à Deo crebrò petant. y

y P 4. c. 6. §. 1.
& R. Schol. 1.

Et omnimoda Indifferentia.

6. Ad cujus intentionis puritatem conservandam satagant Superiores , ut Scholastici nostri eam indifferentiam assequantur , juxta Reg. 31. Summarii ; ut scilicet à Superioribus se regi sinant , nec sint solliciti , quid peractis studiis , & tertio Probationis anno sint facturi. z Et quidem si aliqui in hac religiosa indifferentia , immo & reliquis etiam Virtutum officiis parùm se probant Societati ; circumspèctè quoad illorum studia agendum est ; ita ut aliis occupationibus nonnumquam illa interrumpantur ; differantur certè : ne iisdem absolutis plus sibi tribuant , quàm Societas illis deferendum censeat. Simulque dum eis studia differuntur , apertè de suis imperfectionibus monendi sunt. a

z In. 7. §. 5.

a Cl. c. 6 §. 4.

S E C T I O III.

De Renovatione Votorum.

1. **I**Nter maximè propria adjumenta pietatis Scholasticorum est renovatio Votorum: licet eadem sit communis aliis, post emissa Vota, qui vel nunquam studia auspicaturi sint, vel absolverint; dummodò & vota emiserint, & nondum in gradum Coadjutoris formati, aut Professi coòptati fuerint. Ad devotionis igitur augmentum, & ad excitandam, qua Deo obstricti sunt, obligationis memoriam, & ad majorem studentium in sua Vocatione confirmationem, bis annis singulis circa Festa Resurrectionis, ac Nativitatis, simplicia Vota renovare congruum erit: & si videretur Rectori cum Superioris facultate, commodius fore aliis in Festis solemnibus, id fieri posset. *b* Quare declarata est Præpositi Generalis potestas in universum festa illa mutandi; quod traditio universalis à tempore ipsius Sancti **IGNATII** usu, & consuetudine roborata confirmaverat. *c*

Cur, & quando habenda.

b P. 4. c. 4 §. 5.
& D. & P. 5. c.
4. §. 6. & H &
C. 4. D. 55. R.
Præp. 24 Rect.
23.

c C. 2. D. 64.

2. De effectu autem, seu vi hujus Renovationis decretum est; Vitia, quæ fortè *Quos effectus habeat.*
con-

contigerint in prima nuncupatione Votorum, ob defectus ætatis, biennii, aliosque similes, cessantibus ejusmodi defectibus, qualibet consueta Renovatione votorum emendari. Et quod in Constitutionibus dicitur Part. 5. c. 4. §. 6. *Renovare vota non esse obligatione nova se obstringere, sed ejus, qua obstricti sunt, recordari, atque eandem confirmare*, intelligendum est, & hæcenus intellectum; quando obligatio priori supervenit obligationi; non verò quando nullam invenit obligationem. *d*

d C. 8. D. 22. &
C. 12. D. 13.

Quomodo peragenda.

3. Ut autem majori cum fructu devotionis Renovatio peragatur, ante illam instituaturs Vacatio per triduum, ita ut cesset ab aliis occupationibus, etiam literariis, præterquam à lectionibus ordinariis, ubi ex habentur, sive matutino, sive etiam vespertino tempore. Et ideo ubi commodè fieri poterit, eligendum tempus, in quo præcedant aliquæ vacationes, sicut vacationes Natalitiæ, & per illud triduum omnes, qui vota renovaturi sunt, etiam si non Scholastici, exercent se in rebus spiritualibus, juxta Instructionem. *e*

e C. 6. D. 29. §.
1. & C. 7. D.
77.

Ea de re distinctior Instructio.

4. Hæc autem Instructio duo capita complectitur. Primum, ut ad colloquia, vel negotia cum Externis ad januam, vel ad recreationem cum Domesticis illo triduo

duo non admittantur. Alterum est; quod cum finis sit harum feriarum spiritualium, ut ex occasione Renovationis Votorum, unusquisque sedulo incumbat in omnimodam suimet reformationem, per Examen & Confessionem generalem, seque ipsum introspeciat; operæ pretium erit, aliquot horas meditationi, & orationi, præter pii alicujus libelli lectionem, impensè vacare: atque in eum finem usui esse poterunt eæ meditationes, quas Superior, vel Præfectus spiritus fini, quem intendit Societas, profuturas judicaverint. *f*

f Instr. 17.
§. 7.

5. Cùm autem ad excipiendas prædictas Confessiones generales, aliquo tempore ante Renovationem, debeant à Provinciali, si adsit, extraordinarii Confessarii designari: *g* hi ab eo tempore usque ad diem Renovationis Votorum inclusive possunt Confessiones Nostrorum, qui ibi sunt, tum generales, tum particulares, ac tam eorum qui Vota non renovant, quàm qui renovant, audire; quoties eis placuerit, per totum illud tempus, ad illos accedere. *b*

Confessarii extraordinarii hoc tempore.

g R. Prov.
131. & Præp.
23. Rect. 22.

b C. 12. D. 16

Inter adjuncta præcipua, quibus Societas Scholasticorum pietati consulit, censenda omninò est tertia Probatio. Sed quia hæc post studia confecta peragitur; ejus

I

tra-

tractatio postremo hujus Partis loco red-
detur.

S E C T I O I V.

De Promotione ad Ordines sacros.

CUm hoc studiorum tempore susci-
piantur plerumque Ordines sacri; hic
de illis agendum est, quatenus suscipiun-
tur, & obligationes aliquas inducunt:
nam de exercitio eorundem relatè ad ju-
vandos Proximos ex professo infra dicitur
Part. 5. c. 1. De Ordinibus minoribus nihil
in nostro Jure præscribitur; sed consuetudo
tenet, ut Scholastici post emissa Vota
Biennii ad illos promoveantur.

*Sub finem stu-
diorum Ordines
suscipiendi, &
quare.*

I. Si omnia impedimenta removeri
convenit, quæ à studiis animum avocant;
ita ut vel ipsæ devotiones, & mortifica-
tiones nimix, & sine ordine susceptæ,
prohibeantur: multò magis interdiciuntur
curæ, & exteriores occupationes; quæ
vel domi, vel foris, in functionibus erga
proximos assumuntur. Ea de causa in iis,
qui ad sacros Ordines promoti non sunt,
congruum est si promotio differatur;
donec ad finem studiorum accedant. Est
enim consultum, quò aliis postea utiliores
cum doctrina, quam didicerint, se præ-
beant,

beant, hujusmodi exercitia, licet pia, donec studia sint absoluta, differri: quandoquidem non deerunt alii, quia ea interim exerceant. Necessitatis tamen sæpè occurrentis ratione, dispensari aliquando opus est. Quod si qui ob ætatem, aliasque ob causas, cum ad tertium probationis annum mittuntur, Ordines nondum susceperint; hos, nisi fortè sacris initiati jam essent, eo tempore promoveri, Provincialis non permittet. l

2. Scholastici igitur nostri ordinariè circa finem studiorum promovendi videntur. Quia tamen Sacerdotes fieri non expedit eos, qui non benè in spiritu profecerint (cum post Sacerdotium longè difficilius, si opus fuerit, à Societate dimittantur) cavendum est omninò, ne deinceps, qui in spiritu, & religiosis virtutibus non benè profecerunt, aut in vocatione stabiles & firmi non sunt, ad Sacerdotium promoveantur; etiamsi suæ bonæ existimationis jacturam, nisi ordinentur, objiciant. Quare servanda est à Provincialibus Instructio de Ordinandis, quæ est inter Ord. Gen. Cap. 7. & in Consultationibus, quæ de Promovendis ad Ordines fiunt, quæ in ea Instrukione præscribuntur, diligenter examinentur; & illud præcipuè accuratè

i P. 4. c. 6. §. 3.
& C. & Or. c.
3. §. 7. & In. 1.
§. 1. tit. 1.

l Or. c. 3. Tit.
1. §. 7.

Quinam promovendi.

discutiatur, quod ad profectum spiritualem Promovendorum attinet. Cavendum verò ne, spe futuræ emendationis, adhibeatur hoc medium promotionis ad illos in spiritu juvandos, nisi aliundè constet emendatio.

Præterea Promovendus sit ea ætate, quam in singulis sacris Ordinibus requirit Concilium Tridentinum: naturali iudicio, & prudentia valeat: linguam latinam teneat; & bene legere, ac pronuntiare sciat: saltem in casibus conscientiaæ diligenter versatus sit, & in ratione Missæ dicendæ benè instructus. Insuper oportet, ut consueta Societatis Vota emiserit; & quinquennium saltem in Societate exegerit. *m*

m In. 1. § 1. &
In. 3. § 1. &
Or. c. 7.

*A quo præsen-
tandi.*

3. Hæc omnia Provincialis, consilio suorum Consultorum adhibito, perpendet; quæ si invenerit, per se, vel per alios, præsentare suos poterit, ut promoveantur ad omnes Sacros Ordines; & ubi promoti fuerint. 1. Certiorem faciat Generalem. 2. In Librum ad id paratum referat Promotorum nomina. 3. Monebit suos Consultores, ut ad Generalem scribant, utrum Instructio de Ordinandis superius citata exactè servata fuerit. *m*

m R. Prov. 61.
& Or. c. 7. &
c. 8. §. ult. &
In. 1. §. 1.

*Non ordinantur
in sacris titulo
Patrimonij Be-
neficij, aut Professionis Religiosa,*

4. Est autem peculiariter notandum Nostros, qui tria Vota Paupertatis, Casti-

tatis, & Obedientiæ in Societate emiserunt, etiam ante solemnem Professionem emissam, de licentia Præpositi Generalis (quam & dare poterunt Provinciales) ad sacros etiam Presbyteratus Ordines promoveri posse, dummodò aliàs idonei sint; non obstantibus quibuscumque aliis Constitutionibus Apostolicis, & in specie B. Pii V. qui Decretum Concilii Tridentini, quo vetantur ordinari Sacerdotes absque titulo beneficii, aut patrimonii, ad Clericos regulares non professos extendit. Quæ quidem Ordinatio non Professorum, & non habentium neque titulum Beneficii, nec patrimonii, nulli videtur esse iniqua; cum nos utamur jure nostro; & sic ordinati cesserint suo juri: ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis. Quare si eos expelli contingat à Societate tamen non tenebuntur Episcopi illis alimenta præstare. p A qua etiam obligatione est immunis Societas; ne, qui ab ea sunt dimissi, ferant pretium improbitatis, aut levitatis suæ. Cum præterea sumptus maximos in iis alendis Novitiatus, ac studiorum tempore, fecerit; & ipsorum quisque adeò instructus naturæ, doctrinæque donis discedat; ut facilè honestam vitæ conditionem tueri possit, si modò homo frugiesse velit. q

Greg. XIII.
p. 136. &
Greg. XIV.
p. 283.

p C. 2. D. 77.

q C. 7. D. 3.

*A quocumque
Antistite ordi-
nari possunt, non
servatis inter-
stitiis, &c.*

*Paul. III. p.
43. &c.*

5. Concessum etiam est; ut quibuscumque Præpositus Generalis maluerit, Catholicis Antistitibus ordinandos Socios præsentare valeat: ipsique Antistites præsentatos hujusmodi, absque omni obligatione ipsorum Ordinandorum, promovere possint. Quin & omnibus Antistitibus præceptum est; ne ab hujusmodi promovendis, qui licentiam à Præposito Generali, vel ab eo delegatis habuerint, requirant, vel exigant quædam, quæ in proximè citandis litteris Apostolicis referuntur; sed ipsos, etiam absque ulla functione in Ordinibus ipsis, interstitiorumque ad illos suscipiendos observatione, aut inquisitione de cantu, officiis, & cæremoniis Ecclesiasticis, idoneitate, proprii Ordinarii licentia, & aliis, in aliis requisitis, ad minores, ac etiam extra tempora à jure statuta, tribusque Dominicis, vel aliis festis diebus, etiam continuis, ad sacros, etiam Presbyteratus Ordines promoveant; ac si illi omnibus requisitis præditi essent. Præsentis autem Gratiæ communicatio omnibus aliis etiam qui sua privilegia cum ipsa Societate copiosè participant, omnino prohibetur.

*Greg. XIII.
p. 212. &c.*

S E C T I O V.

De Obligationibus circa Missam & Horas Canonicas.

1. **I**N Missa dicenda, ut præter intelligentiam, & devotionem internam, decentem etiam Nostri habeant exteriorem modum, ad audientium ædificationem, instituantur. Ad quem finem, in faciendo Sacro, nec multum semihoram excedant, nec ita breves sint, ut illam non expleant. Quare nullus publicè Missam dicere debet, donec coram aliquo, vel pluribus Domesticis, privatim eam dicat: ut in modo dicendi conveniat cum aliis de Societate: quæ cæremoniis eisdem utatur: & in his usum Romanum, ut magis universalem, & quem peculiari quadam ratione Sedes Apostolica amplexa est, sequatur. †

2. Propterea cum postulatum aliquando fuisset, ut, ad majorem erga venerabile Sacramentum Eucharistiæ devotionem exercendam, peteretur à Summo Pontifice; ut in Societate singulis quintis feriis non impeditis, Missa de illo celebraretur, & Officium proprium recitaretur; visum est nihil omnino petendum esse: magis autem

In Missa Decentia, & Ritus Romanus.

† Ex. c. 5. §. 7. & P. 4. c. 8. §. 2. & P. 8. c. 1. §. 8. & C. 1. D. 93. & C. 9. D. 19. & R. Sac. 4. & R. Præf. Eccl. 13. & In. 13. §. 5.

Officia particularia non petenda.

curandum, ut Societas in hujusmodi ritibus Romanæ Ecclesiæ consuetudini conformaretur, quemadmodum semper fecisset. *u*

u C. 5. D. 72.

Quoto die, aut hora celebrandum.

x P. 6. c. 3 §. 2.
y Ex. c. 4 §. 25.

x R. Sac. 3.

x R. Sac. 5.

b Greg. XIII.

p. 189.

c Comp. V.

Missæ §. 3.

Pro quibus ordinariè Sacrum faciendum.

3. Quoad tempus autem attinet sacrificii celebrandi, 1. Missæ celebratio sine causis legitimis ultra octo dies non differenda *x*; immo crebrior etiam esse debet. *y* Pro qua majori frequentia communis in Societate Sacerdotum pietas, quasi annuente S. Legislatore sacrificium quotidianum amplexa est. 2. Inde fit Sacerdotibus ita vivendum esse; ut quotidie celebrare possint: ad idque conducet, sæpius in hebdomada confiteri. *x* Qui verò in summo Altari sacra facturi sunt, simul atque admoniti fuerint; ad vestes Sacerdotales induendas se conferant; ut in tempore exire de Sacristia possint. *x* 3. Presbyteri Societatis, itineris, vel alterius legitimi impedimenti causa possunt celebrare per horam ante auroram, & infra horam post meridiem; atque id de licentia Generalis, aut ab eo delegati. *b* Communicatur autem hæc facultas omnibus Superioribus, & quibus ipsi commiserint. *c* 4. Quoad applicationem verò sacrificii pertinet; plures Missæ dicendæ, juxta intentionem præscriptam à Regula, ut

videre est in Catalogo impresso ante Reg. Sacerd. pag. 181. Et quidem singulis annis unum Sacrum faciendum pro nostra Societate. Alterum die ubique determinata pro Fundatore proprii Collegii, vel Domus, & Benefactoribus vivis, & defunctis. *d* Tertium die 27. Sept. in gratiarum actionem natæ, confirmatæque tum primum Societatis, proque felici ejusdem successu. *e* Quartum eo die, qui à Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum primus occurrit, non impeditus: & quidem paratu, & Missa emortuali, pro iisdem scilicet Defunctis in Societate. *f*

d P. 4. c. 1. §. 2.
& C. 3. D. 41.

e C. 7. D. 54.

f C. 13. D. 8.

Singulis mensibus quatuor Sacra fient.

1. Pro nostra Societate. *g*
2. Pro Fundatore proprii Collegii, vel Domus, & Benefactoribus vivis & defunctis. *h*
3. Pro Indiis & Gentium conversione. *i*
4. Pro regionibus Septem-trionalibus & Hæreticorum reductione. *j*

g p. 10. §. 1.
& Cat. Miss.

h P. 4. c. 1. §. 2.
& Cat. Miss.

Singulis hebdomadis 1. pro illis de Societate, qui extra Provinciam aliquando sunt mortui, semel sacrificium à quolibet offeratur. *k* 2. Pro nostra Societate, à designatis per Superiorem; ita ut duo offerant, si fuerint plures quàm decem Sacerdotes; tria si fuerint plures quàm viginti: & ita deinceps in singulis decadibus, si

k P. 6. c. 4. §. 4.
& C. 3. D. 40.
& C. 13. D. 8.

l P. 10. §. 1.
& Cat. Miss.

nu-

numerus crescat. 3. Pro Benefactoribus vivis, & defunctis proprii Collegii, vel Domus, unus, aut plures celebrabunt, pro numero Sacerdotum, juxta prædictum ordinem. *m* 4. Designatus à Superiore faciet Sacrum pro Fundatore proprii Collegii, vel Domus, & Benefactoribus vivis & defunctis. *n* Quæ Sacra pro Fundatoribus præscripta facienda erunt, etiam in Domibus, & Collegiis, quæ saltem viginti ex nostris alere possunt; etiam si non habeant proprium Fundatorem; pro iis nempe qui eorum Fundationem notabiliter adjuverunt. *o* 5. Unusquisque Sacerdos Sacrum unum faciet ad intentionem P. Generalis, vel Vicarii. *p*

5. Sacra verò extraordinaria sunt. *i*. Cum primùm Societas in alicujus Collegii, aut Domus Professæ possessionem venerit, singuli Sacerdotes ter Sacrum facient pro superstite Fundatore ipsius, ac Benefactoribus; totidemque ad eandem intentionem, cum vita functus fuerit. *q* Pro Communitatibus verò, quæ non moriuntur, totidem Sacra fiant, pro viventibus & defunctis earum. *r* 2. In Domo vel Collegio, ubi quis de Societate decesserit, singuli Sacerdotes pro eo tria Sacra, in aliis verò Provinciæ locis duo Sacra faciant. *s* Pro iis, qui

in

m P. 7. c. 4.
§. 4. & Cat.

n P. 4. c. 1. §.
1. & Cat.

o P. 4. c. 1. E.
& Cat. §. 10.
p Cat. §. 20.
& C. 10. D. 8.
& C. 12. D.
56. & §. 4.
Extraordinariè,

q P. 4. c. 1. §.
4. & C. 3. D.
41. & C. §.
11. 12. 14.
r P. 4. c. 1. D.
E. & Cat. §.
13. & 15.
s C. 3. D. 40.
& Cat. §. 16.

in itinere Indico moriuntur, in duabus
 Provinciis eadem suffragia fiunt. At qui
 in Europa, extra fuam Provinciam, pere-
 grè decedunt, in propinquiori Domo,
 & in ea tum Provincia, tum Domo, ad
 quam mittebantur, tamquam in iis obii-
 ferint, suffragia obtineant. *† Quæ autem* *† Or. c. 2. §. 3.*
 Sacra dicenda ſint in gratiam Noſtrorum,
 qui aliquibus muneribus perfunãti decel-
 ſerint, ſuis uniuſcujuſque gradus locis di-
 cetur. Adverte, quot ſacra pro aliis dicenda
 Sacerdotibus præſcripta ſunt, totidem, ex
 citato Catalogo; Coronas B. V. recitan-
 das eſſe pro iiſdem à non Sacerdotibus.

*Hora Canonica
 privatim reci-
 tanda.*

6. At circa Horas Canonicas, quarum
 obligatio ſubſequitur ſuſceptionem Ordiniſ
 ſacri, habet peculiare Societas, ut non
 teneatur illas recitare in Choro. *“ Et ratio*
 huius Privilegii eſt; quia occupationes,
 quæ ad animarum auxilium aſſumuntur,
 magni momenti ſunt, ac noſtri Inſtituti
 propriæ, & valde frequentes: cùm alio-
 qui noſtra habitatio tam ſit in hoc, vel in
 illo loco incerta; ut propterea Horis Ca-
 nonicis, & aliis Officiis decantandis va-
 care non poſſit. Illis autem, quos ad eã
 audienda devotio moverit, abundè ſuppe-
 tet, ubi ſibi iſtis ſatiſfaciant: ** at de*
 cantu commodius infrà dicitur *P. 5. C. 1.*
S. 7.

*“ Paul. III. p.
 14. & Jul. III.
 p. 67. & Greg.
 XII. p. 136.*

** P. 6. c. 3. §. 4.*

7 R. Sac. 2.

S. 7. Cæterùm etsi non tenemur commu-
niter, & in Choro Divinum Officium re-
citare; jubemur tamen adniti attentè, de-
votè, & opportuno tempore recitare. 7

C A P U T V.

De Nostrorum Scholarium Studiis.

PRæcipua hujus Partis tractatio
hoc Capite comprehenditur; quo
Scholasticorum Societatis studia
exponenda sunt. Horum enim
potissimùm gratiâ Collegia instituta fuisse
initio hujus Partis indicatum est. De Scho-
lis autem, quatenus ad Externorum uti-
litatem suscipiuntur, dicetur P. 5. C. 4.
cum de mediis, quibus Societas Proximos
juvat, differendum erit.

S E C T I O I.

De Studiis literarum Humaniorum capessendis.

*Utilitas harum
literarum.*

1. **C**UM doctrinæ, quæ in hac Socie-
tate addiscitur, hic scopus sit, suis
& proximorum animis, Dei favore aspi-
rante, prodesse: hæc erit in universum,
&

& in particularibus personis mensura; ex qua, quibus facultatibus addiscendis No-
stri incumbere, & quousque in eis pro-
gredi debeant, statuatur. Et quia doctri-
na, & usus sacræ doctrinæ (his præser-
tim temporibus) exigit literarum Huma-
niorum, ac Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ
linguæ cognitionem, illas oportebit ad-
discere. Aliarum præterea linguarum, ut
sunt Chaldaica, Arabica, & Indica, ubi
necessariæ, vel utiles ad dictum finem vi-
derentur, possent Præceptores constitui;
cum scilicet in aliquo Collegio, vel Uni-
versitate eò spectaretur, ut homines ad Sa-
racenos, Turcas, vel Indos juvandos præ-
pararentur: & sic de aliis dicendum, quæ
esse possent aliis in regionibus ob similes
causas, utiliores. Sub literis verò huma-
nioribus Rhetorica, Poësis, & Historia
sunt intelligendæ. ^a

2. Omnes igitur Scholastici, antequam
ad alia studia majora transeant, prius in
lingua Latina solidum jacent fundamentum. ^b Et ut ejus usum facilem acqui-
rant; præcipuè literarum Humaniorum
studiosi, quin etiam reliqui omnes Scho-
lastici, latinè loquantur: ^c à qua lege non
eximantur, nisi vacationum dies, & re-
creationis horæ; nisi fortè in aliquibus

^a P. 4. c. 5. §.
1. A. & c. 6.
§. 4. & c. 12.
§. 2. A. B. &
R. Prov. 50.

51.
*Lingua Latina
Studium &
usus.*

^b P. 4. c. 6. §. 4.
& R. Prov. 50.

^c P. 4. c. 6. §.
13. c. 13. §. 3.
& R. Sch. 10.

re-

regionibus Provinciali videretur, his etiam temporibus, facile posse hunc latinè lo-

d St. R. Rect. 8. & In. 20. §. 4. quendi usum retineri. *d* Nomine autem vacationum, non generales studiorum Fe-

riæ intelligendæ sunt, sed hebdomadariæ tantum: eorumque dierum spatium, qui-

e In. 20. §. 4. bus commorabuntur in villis. *e* Faciendum quoque, ut Nostri, qui nondum studia absolverunt, literas, cum ad No-

f St. R. Rect. 8. stros scribunt, scribant latinè. *f*

*Hebraæ, Græcæ
atque Indicæ
cura.*

3. Circa Hebrææ Græcæque linguæ studia, quædam notantur in Constit. P. 4. C.

6. §. 5. & D., quæ opportuniùs referentur infra Part. 5. Cap. 4. ubi & de Sacræ

Scripturæ studio: cum præsertim studium harum linguarum, præter Latinam, Phi-

losophiæ, & Theologiæ anteponi, an postponi debeat, iudicium Superiori permit-

g P. 4. c. 13. tatur. *g* Linguæ verò Græcæ exercitatio speciatim injungitur in publica oratione

h P. 4. c. 6. §. habenda; *h* Eiusdemque promovendæ cura enixè commendata est P. Generali; at-

13. & St. R. Rect. 11. que imperata reliquis Superioribus: cum in Græcis literis tantum sit adjumenti ad

omnes, quas profitemur, disciplinas capeffendas, atque tradendas; tantum luminis ad sacrorum voluminum explanationem;

tantum præsidii ad hæreses expugnandas; tantum nostræ Societatis decoris

&

& ornamenti, simulque gloriæ CHRISTI, & Ecclesiæ Catholicæ. Et quoniam i C. 8. D. 16.
linguarum Indicarum peritia summoperè
necessaria est ad salutem Indorum procu-
randam: ejus etiam studium omnibus eas
regiones incolentibus seriò commendatur;
atque ad illud juvandum Instructio à Patre
Generali conficienda fuit. l

4. Licèt autem cursus temporis ad Hu-
manitatis, & Rhetoricæ studium definitus
esse nequeat; & ad Superiorem pertineat ex-
pendere, quantum in his literis quemlibet
herere oporteat: Nostros tamen non ante
ad Philosophiam mittat Provincialis, quàm
biennium in Rhetorica consumpserint:
nisi ratio ætatis, aut aptitudinis, aut ali-
quid aliud obfatare in Domino judicetur.
Quod si aliqui indole ingenii, ad magnos
progressus in his potissimum studiis facien-
dos, præditi sint; videndum etiam, an
operæ pretium sit triennium impendere. m

5. Quàm acriter verò in hæc studia in-
cumbendum sit, non semel significatum.
1. Provinciales curare debent Humanio-
rum literarum studia magni fieri; & eo-
rum, qui eas profitentur, peculiarem cu-
ram haberi: & ne in his Professores ido-
nei desint, illorum Seminaria instituere &
conservare. n 2. Ex Deputatione Con. 6.
pro 50.

l C. 5. D. 67.
*Rhetorica stu-
dia quàm diu-
turna.*

m P. 4. C. 5.
§. 2. & C. 15.
§. 1. & St. R.
Prov. 18.

*Humanitatis
studia commen-
datissima.*

n Con. 7. D.
26. & R. Prov.

pro 50.

pro studiis, confecta est Instructio; ubi monentur Superiores non modò servare diligenter, quæ pluribus Regulis ibidem citatis præscribuntur, sed reipsa ostendere sibi cordi esse hæc studia, atque eos, qui ea non vulgariter callent: tum non solum admittere in Societatem, qui probè ab his studiis instructi accesserint; sed etiam ad hæc studia illos potissimum addicere, qui præter vim ingenii, aliarum scientiarum præsidia, ac lucem habuerint: ut quamplurimi in his literis nobiliores fiant: in quibus difficilius fortassè fuerit, vel unum quempiam invenire, quàm non paucos in aliis scientiis. 3. Congregatio 7. rogata, ut Humaniorum literarum studium quàm commendatissimum haberet, censuit monendos Superiores; ut eò maioribus animis, conatuque in hanc rem incumberent, quò plùs fructus, utilitatis, gloriæque Dei, ex hoc tam Societati proprio literarum studio meritò sperari potest. Quam etiam rem censuit P. Nostro commendandam, ut pro suo in studium hoc singulari affectu, quàm commendatissimum habere dignaretur. Ad fovenda porrò & hæc, & linguarum studia facit, quod in eorum gratiam statutum est, ut supplere possint defectum
emi-

p In. 20.

p C. 7. D. 92.

eminentioris scientiæ, ad Professionem re-
quisitæ : quod infra Sect. 10. §. 12. expli-
cabitur.

S E C T I O II.

*De Exercitationibus peculiaribus Scho-
larium Societatis in Huma-
niori literatura.*

EXercitationes autem ad literas Huma-
niores addiscendas pleræque inferius
indicabuntur Part. 5. Cap. 4. cum de pu-
blicis Scholis agetur. Hic speciatim refe-
rendæ, quæ Nostris instituendis præscriptæ
sunt,

1. Si nostri Rhetores seu Humanistæ, *Quis Magister.*
vel ad publicas non accedunt prælectiones,
vel accedunt quidem, is tamen, qui Scholæ
præst, non potest oneri Externorum, No-
strorumque instruendorum sufficere ; No-
stros alteri cuiquam idoneo Rector com-
mittat, à quo domi privatim, diligenter
exerceantur. *q St. R. Rector.*

2. Rector etiam videat, ut interdum *10. Declamationes*
aliquæ à nostris Rhetoricis Orationes, aut *Et Carmina.*
Poëmata Latinè, vel Græcè, tum in mensa
habeantur, tum in aula de re aliqua, ad
ædificationem Domesticorum, & Exter-
norum pertinente, quâ ad perfectiora in

† P. 4. c. 6. §. 13. & St. R. Rect. 11. Domino animentur. † Bis insuper, aut ter in anno, cum aliqua celebritas, ut Renovationis studiorum, aut Votorum agitur, Philosophi etiam, ac Theologi carminum aliquid condant, affigantque. † Iisdemque Praefectus studiorum librum aliquem, ad Humanitatis studia pertinentem, distribuat; moneatque, ut interdum legere non omittant. †
 † St. R. Rect. 8. 3. Praeterea qui literis Humanioribus vacant, sua etiam statuta tempora ad conferendum, & disputandum de iis, quae pertinent ad studia illa, coram aliquo, qui eosdem dirigere possit, habebunt; & Dominicis, vel aliis constitutis diebus, alternatim, vel suae facultatis positiones a prandio tuebuntur; vel se in componenda soluta oratione, aut carmine exercent: sive id ex tempore proposito ibidem themate, ad explorandam promptitudinem, fiat; sive domi composita, de re prius proposita, publicè legantur. † De his autem, si quid propter circumstantias mutari oporteat, §. 3. & St. R. Rect. 11. †
 † P. 4. c. 6. §. 12. & c. 13. §. 3. & St. R. Rect. 11. †
 † P. 4. c. 6. k. †
 † P. 4. c. 6. §. 12. & c. 13. §. 3. & St. R. Rect. 11. †
 † P. 4. c. 6. §. 12. & c. 13. §. 3. & St. R. Rect. 11. †

SECTIO III.

*Quæ studia Superiorum Facultatum
& quàm diuturna.*

I. **C**UM Societatis studiorum scopus sit, Proximos ad cognitionem, & amorem Dei juvare, ut dictum est, cumque ad eum finem, medium magis proprium sit facultas Theologiæ; in hanc potissimum Scholastici nostri incumbunt. Et quia ad eandem Scientiæ naturales maxime disponunt ingenia, qua diligentia par est, hæ quoque addiscendæ.

2. Nomine autem Scientiarum naturalium hic comprehendimus Logicam, Physicam, Metaphysicam, Ethicam, & Mathematicam. Quas quidem scientias Nostri non addiscent minori spatio, quàm trium annorum. Immo neque in gratiam Coadjutorum spiritualium breviores cursus Artium, vel Theologiæ instituendi sunt: sed illi studio Humaniorum literarum contenti, casus Conscientiæ audire possunt. Iis potius, qui actus Scholasticos celebrare debent, & gradum magistræ suscipere, ultra triennium medius annus repetendæ Philosophiæ concedendus est.

K 2

Utilitas horum studiorum.

1 P. 4. Procem. & c. 5. §. 1. & c. 12. §. 1. & 3.

Philosophia cursus.

2 P. 4. c. 5. §. 1. & c. 6 §. 4. & c. 12. C. & c. 14. §. 3. & c. 15. §. 2.

3 P. 4. c. 15. §. 2. & St. R. Prov. 17.

4 C. 2. D. 69.

5 P. 4. c. 6. §. 16. & c. 15.

3. Præ §. 2.

*Mathematica
atque Ethica
studia.*

*d St. R. Prov.
20.*

*e St. R. Prof.
Mor. 2.*

*Theologia cur-
sus.*

f P. 4. C. 15. §.

3. & P. 5. C. 2.

§. 2. & C. 13.

D. 15. & St. R.

Prov. 9. §. 1.

g C. 7. D. 33.

§. 7. & St. R.

Prov. 9. §. 1.

Scriptura Sacra

& Hebraica

lingua.

h P. 4. C. 6. §.

5. & D. & C.

13. §. 4. & St.

R. Prov. 6. &

8. & R. Pr.

Heb. 2.

i St. R. Prov. 8.

3 Prædictum autem triennii spatium ita Philosophiæ potissimum impendendum est; ut secundo tantum anno Philosophi omnes, tribus circiter horæ quadrantibus Mathematicam prælectionem audiant. Et si qui præterea sint idonei, & propensi ad hæc studia, privatis post cursum lectionibus exerceantur. *d* Ethica verò Metaphysicis explicanda est quotidie, per tres quadrantes, aut semihoram. *e*

4. In Theologiæ verò cursu quadriennium explendum est; *f* quam duo, aut tres Magistri prælegent; ex quibus tertius, ex professo, explicabit Theologiam moralem; quam Nostri biennio saltem audiant: *g* altero verò biennio Scripturam Sacram.

5. Ad cujus intellectum, linguæ illæ, in quibus scripta, vel versa fuerit prius, aut posterius, ut Superiori videbitur, disci poterunt. Sed in hoc linguarum studio Nostri eò spectent, ut versionem ab Ecclesia approbatam defendant: & propterea ad illas non debent accedere, nisi multa doctrina, aut magna humilitate fulti. *h* At speciatim de lingua Hebræa statutum est, ut ejus lectionem omnes Theologi audiant, secundo ferè vel tertio anno; iis solum exemptis, qui ad eam inepti penitus censentur. *i*

6. Cete-

6. Ceterum si hoc studiorum tempore in Collegiis non fuisset otium ad Concilia, Decreta, Doctores Sanctos, & res alias morales legendas; postquam ex eis egressi fuerint, unusquisque privato studio, cum approbatione Superiorum, id posset efficere; præsertim si in doctrina Scholastica solida jecerit fundamenta. § Sed de Theologia positivæ studiis inferius agetur Sect. 6.

Juris Canonici.

l P. 4. c. 5. B.

& In. 4. §. 2.

S E C T I O IV.

Exercitationes Scholasticæ Scholarium Societatis.

1. **H**Actenus quæ ad materiam, tempusque studiorum superiorum. Jam quæ in iisdem facultatibus ad exercitationes nostrorum Scholasticorum proprias, nec cum Externis communes pertinent, exponenda sunt. Inter has primo loco veniunt Lectionum Philosophicarum Repetitiones; quæ domi fient quotidie, præter Sabbata, vacationes, & dies festos, horâ unâ designandâ; qua repetatur à Nostris, & disputetur. Præmoneatur itaque unus, aut alter, ad repetendum memoriter, non plus, quàm per quadrantem: postea argumentetur unus item, aut alter,

Repetitiones ordinaria.

- m* P. 4. c. 6. §. 8. & H. & L. & c. 13. §. 3. & D. & St. R. Com. sup. 12. alter, totidem respondentibus: si quid verò temporis superfit, dubia proponantur. Ut autem id superfit, Magister argumentandi formam severè tueatur; & cum novi nihil affertur, præcidat argumentum. *m*
- Repetitiones extraordinaria.* Præter has ordinarias Repetitiones, Philosophiæ studiosi Ethicæ Repetitiones, saltem decimo quinto quoque die habeant; quo tempore Rector statuerit: etiamsi, eam ob causam, una esset Metaphysica Repetitio prætermittenda. *n* Pro Theologis verò, qui audiunt Lectionem Sacræ Scripturæ, fiant ejusdem Repetitiones semel in Hebdomada, & interdum etiam in Refectorio. *o* At pro iis, qui student linguæ Hebrææ, habenda est ejusdem Repetitio, saltem diebus vacationum. *p*
- R. Pr. Mor. 3.* 3. Cùm perutilis sit (præsertim Artium ac Theologiæ Scholasticæ studiosis) disputandi usus; intersint Scholastici ordinariis Scholarum, ad quas accedunt, (licet non sint sub cura Societatis) disputationibus, & singulare sui specimen in doctrina præbere, modestè tamen, curent. *q*
- o R. Prof. Sac. Script. 19.*
p St. R. Prov. 8. In Sabbato, alio-vè, quem Academiæ consuetudo exigit, die, habeantur disputationes in Scholis, per duas horas. Quod si quam in hebdomadam duo festi dies; vel cum festo uno hebdomadaria vacatio inci-

incidat, non disputetur; sed legatur Sabbato: id verò si tribus continuaretur hebdomadis, una interponatur disputatio.

r P. 4. c. 6. §. 10. & c. 13. §. 3. & St. R. Com. Pr. 14.

4. Singuli verò in audiendis lectionibus sint assidui, & in eis previdendis diligentes, & postquam eas audierint, repetendis: iis, quæ non intellexerint, interrogandis; aliis verò, quæ oportuerit, adnotandis: quò in posterum, defectui memoriæ consulatur: eademque, majori cum ordine digesta, postmodum referant in libros papyraceos.

Studium privatum.

Habeant propterea suum privatum studium, & quietum: in quo possent, si Rectori videretur, Commentarium aliquem videre. Quamdiu autem audiunt, ferè unus, & is quidem selectus, esse deberet.

r P. 4. c. 6. §. 8. & I. & M. & c. 13. §. 3. & D. & R. Sch. 45.

Et spectabit ad Præfectum studiorum curare, ne Scholastici libris, aut utilibus careant, multoque minus necessariis, aut abundant inutilibus: Rectorque jubebit Bibliothecarium, in librorum distributione, ab ejusdem Præfecti præscripto non discedere.

r P. 4. c. 6. M.

r P. 4. c. 6. §. 7. & G. & R. Præf. Bibl. 10. & St. R. Rect. 17. & St. R. Præf. 29. 30.

5. Bibliotheca præterea communis, si fieri potest, in Collegiis habeatur; cui amplificandæ aliquem redditum annuum, sive ex bonis ipsius Collegii, sive aliunde, Provincialis attribuet; quem in alios usus

Bibliotheca communis ejusque Præfectus.

convertere nulla ratione liceat. Clavis autem Bibliothecę illis, qui juxta Rectoris judicium habere debebunt, tradatur. In libris verò necessariis, quos singuli privatim habent, nec scribere, nec notam ullam imprimere debent. Constetque eorum ratio ei, qui Bibliothecę Præfectus est. Non sint in Collegio libri lascivi, aut vani. Bibliothecę præfectus habeat librum, in quo ea omnia quę in suo Collegio publicè exhibentur, judicio Superioris selecta, diligenter scribantur. Conclusiones verò singulorum annorum simul consutas in Bibliotheca afferuet. Reliqua, ab hujusmodi Præfecto servanda, peti possunt ab ejusdem

* P. 4. c. 6. §. Regulis pag. 230. *

7. & G. & P.

3. c. 1. M. &

St. R. Proy.

33. & St. R.

Rect. 16. &

R. Præf. Bibl.

SECTIO V.

*De Examine nostrorum Scholarium,
studiorum tempore.*

*De omnium
studiis constare
Superioribus de-
bet.*

I. **U**T etiam Scholastici magis in studiis promoveantur, juverit interdum mittere ad Præpositum Provinciale, vel Generalem aliquod studiorum suorum specimen: vel saltem eis referre, quantum singuli profecerint. Conferet etiam in memoriam illis reducere, quod studiis ab-
solu-

solutis, in omnibus facultatibus, quibus operam dederint, sunt examinandi. ^y

2. Sed examen ratio exactior, ususque frequentior postmodum inductus est. Tam igitur qui Philosophiæ, quam qui Theologiæ dant operam, singuli, sub anni cuiusque finem, serió examinandi, Rectore præsentē, & ipso Provinciali, si possit: nullique à primo ad secundum annum, & sic de ceteris, gradum faciant, Philosophi quidem si mediocritatem non attigerint; hi verò ad Theologiam, & Theologi ad suos consequentes annos, qui mediocritatem non exceſſerint; nimirum, ut eas facultates cum satisfactione tueri possint.

3. Excipe, nisi præclara ad gubernandum, aut concionandum talenta in mediocri quopiam aliud viderentur exigere; nulla Provinciali dispensandi cum quoquam facultate relicta, ubi de mediocritate doctrine iudicio Examinatorum non constat, & de excellentia talenti iudicio Consultorum, & aliorum gravium virorum. ^z In hac autem tota re, quia magni momenti in Domino iudicanda est, & consideratè admodum transigenda, servet in primis Provincialis regulas officii sui, & potissimum rationem habeat virtutis. ^a Eodem etiam examine probandi sunt, qui vel totum curriculum

y P. 4. c. 6. l.
& c. 9. §. 3. &
R. Prov. 59. &
R. Rect. 44.

Quoties examinandi, & qua doctrina exigenda.

Exceptio.

z C. 7. D. 33.
§. 1. & 2. & C.
8. D. 37. §. 5.

a St. R. Prov.
19. §. 2. & 8. 9.

sum

sum Philosophiæ, aut ejus partem, vel partem etiam aliquam Theologiæ, antequam in Societatem ingrederentur, audiverunt; ut idem de illis statuatur: nisi 1. 2. & C. 11. mallent, quod emensi sunt, illorum studiorum iter remetiri: quod tamen, justas ob causas, Superior negare poterit. *b*

Spatium & materia Examinum.

4. Spatium verò temporis horum examinum non idem semper, & ubique est. Metaphysici, & à tertio ad quartum Theologiæ annum gradum facturi, unius horum spatio examinandi sunt. *c* In reliquis tum Philosophiæ, tum Theologiæ annis dimidia minimum hora subeatur examen: & Provincie, quæ ex longo jam usu plus ei temporis tribuunt, consuetudinem suam retineant. *d* Initium examinandi Metaphysicos statim post ferias Paschatis fiat, vel etiam ante, si multitudo cogat Examinandorum. *e* Reliqui sub finem anni: cum examinis annui materia sit ea omnis, quæ à Magistris toto anni currentis spatio tradita fuerit; iis exceptis, quæ sub ipsum examinis tempus decurruntur, Præfetti studiorum judicio designandis: sive de cætero Theses ad examen exhibeantur, sive non. *f*

c C. 11. D. 24. §. 1. & ult. & St. R. Præf. 23.

e St. R. Præf. 23.

f C. 11. D. 24. §. 3.

Examinatores & Indices.

5. Examinatores Metaphysicorum debent esse tres, aut etiam plures. Examinabunt autem semper Præfectus, & Præceptor

ceptor proprius; quibus à Rectore adde-
tur tertius ex reliquis Magistris, vel alius;
qui rectè id facere posse judicetur. Cum
his tribus aderunt præterea duo saltem alii
Professores à Rectore item eligendi; qui
vicissim etiam mutari poterunt: vel si id
fieri non possit; alii valdè idonei, qui cum
tribus Examinatoribus suffragium scripto
ferant; ita ut sint minimum quinque se-
creta suffragia. *g*

6. Horum tria necessaria sunt, ut ad
Theologiam Scholasticam Metaphysici ad-
mittantur. *b* Auditores autem Theologiæ,
ut à secundo ad tertium, & à tertio ad
quartum annum pergere possint, debent
habere quatuor Examinatorum tria suffra-
gia clara, & minimè dubia. Nam ut à pri-
mo ad secundum transeant, duo suffi-
cient. *i* Hi porrò suffragatores iudicium
ferre debent, non comparativè solum ad a-
lios, qui fortè ulterius progressi sunt in stu-
diis, sed absolutè pro eo progressu, & ca-
pacitate, quæ à Decretis in singulos annos
requiruntur. *l*

7. Universi autem Examinatores, qui
suffragium ferunt de promovendis ad ulte-
riora studia, sive ad publicos actus admit-
tendis, sicuti & Rectores, qui suffragan-
tium vota excipiunt, licet non adstringendi
sint

g C. 8. D. 37.
§. 6. & St. R.
Præf. 20.

*Suffragiorum
certitudo, &
numerus neces-
sarius ad pro-
grediendum in
literis.*

b C. 8. D. 37.
§. 6.
i C. 8. D. 37.
§. 3.

l C. 12. D. 22.
§. 4.

*Secretum Su-
perioribus reli-
quisque suffra-
gatoribus impo-
situm.*

sint juramento ad secretum ; ut aliquando
petitum est : tamen intelligant ea de re per-
quam seriò deliberatum esse , commenda-
tumque P. N. ut efficacibus remediis ser-
vari curet secretum hujusmodi , & execu-
tioni mandari Superiorum diligentem in-
quisitionem in evulgationum auctores pu-
niendos , pro rei gravitate , ac culpæ mag-
nitudine , etiam usque ad muneris priva-
tionem. *m*

m C. 7. D. 23.
& C. 10. D. 6.
& St. R. Prov.
19. §. 6.

*Provincialis
auctoritas in
Scholasticorum
studiis.*

n In. 20. p. 2.
§. 5.

o St. R. Prov.
19. §. 6. 7. &
R. Prov. 49.

8. Demum ad publicos Actus Theolo-
gorum habendos , licet Magistrorum &
Præfecti studiorum judicia sufficere vi-
deantur : tamen Provincialis , justas ob
causas , alium idoneum Judicem potest
adjungere. *n* Et preterea quoniam in hu-
jusmodi examine , & judicio ingeniorum
solent haud rarò discrepantes esse senten-
tiæ : penes Provinciale erit , re bene
perpensa , perspectisque suffragiis , audi-
tisque suis Consultoribus , id discernere ,
quod in Domino judicaverit expedire , ad
majorem Dei gloriam , & commune So-
cietatis bonum. Quod si judicaverit non esse
quempiam ulterius illis studiis applican-
dum : id scriptum constet in libro ad hoc
designato ; ubi & notabit Examinatorum
judicium , & quod de reliquis etiam con-
stitutum est. *o*

9. Idem

9. Idem Provincialis ex singulis Philosophiæ cursibus seligat aliquos eximios, *Optimi expe-*
 quos Theologiæ applicet: ne ingenia, & *diendi.*
 valetudinem atterant in habendis inferioribus Scholis: quod ferè cum illis etiam curandum, qui rara ad concionandum talenta præ se ferunt. *p*

p St. R. Prov.
 26. 27.

S E C T I O VI.

De Studiis Casuum Conscientiæ.

1. **A**T qui in studiorum decursu deprehensi fuerint inepti ad Philosophiam, aut Theologiam; vel etiam propter ætatem, aut alias causas sperari non potest, fore ut magnum facturi sint progressum; in studiis, quibus vacare poterunt, occupentur, & ferè in iis quæ ad doctrinam confessionibus utilem pertinent; vel ad docendum in classibus inferioribus, juxta Provincialis arbitrium. *¶*

Quinam his e studiis tantum addicendi sint.

¶ P. 4. c. 5. §. 2. & D. & c. 8. §. 4. & D. & R. Prov. 56. & St. R. Prov. 19. §. 4. & In. 4. §. 2.

2. Propterea Provincialis duos in eo Collegio, ubi est pro Nostris Seminarium casuum conscientiæ, Professores constituat, qui universas ejus generis materias inter se divisas biennio explicent, vel unum, qui binas quotidie lectiones habeat. *¶*

Qui Magistra præficiendi.

¶ St. R. Prov. 12.

3. Et quia scopus, ad quem studia universa Societatis diriguntur, est procurare *sa-*
diis informandi.

sa-

salutem animarum : congruum erit ; ut omnes Scholastici , nedum qui studiis superioribus impares sunt , sub horum finem incipiant assuescere ad arma spiritualia in proximorum auxilium tractanda .

5 P. 4. c. 8. §.
1. & c. 10. §.
10.

Quare ubi tres erunt pro Theologiæ Scholasticæ Auditoribus Professores , tertia lectio erit moralis Theologiæ : in qua ex professo , sed succinctè explicentur materiæ morales , quæ ab ordinariis Professoribus vel omitti , vel leviter perstringi solent . Quam quidem lectionem biennio

2 C. 7. D. 33.
§. 7. & St. R.
PROV. 9. §. 1.

saltem Nostri audiant . At illi Scholastici , quibus non licet inchoare , vel ultra primum annum prosequi cursum Theologiæ Scholasticæ , non promoveantur ad Sacerdotium ; nisi in schola quapiam Theologiæ Moralis tam diu exercitati , donec saltem biennio (etiam longiori tempore , ubi mos Provinciæ tulerit) Theologiæ ex professo studuerint . Sed neque hi , neque alii Nostri ad Sacerdotium promoveantur : nisi saltem mediæ horæ spatium singuli fuerint examinati ; idque à quatuor Examinatoribus , quoad fieri poterit , Theologiæ Moralis benè peritis : & Examinatorum saltem trium iudicio , quod scripto exhiberi oportebit , tantam habeant doctrinam ; ut confessiones fructuosè audire

dire possint : in quo graviter oneratur
 Examinatorum conscientia. Præterea si
 quem contigerit ex gravi causa , probata
 Præposito Generali , ad Sacerdotium pro-
 moveri, adhuc immaturum Tribunali Pœ-
 nitentiæ ; is ad audiendas confessiones non
 exponatur , nisi expleto tempore ordina-
 rio in Schola Theologica , ac dein exami-
 natus , & probatus , ut supra. Qui verò
 ad Societatem admittuntur Sacerdotes , hi
 priusquam exponantur ad audiendas con-
 fessiones , examen idem subire teneantur ;
 iis solis exceptis, quos C. 7. D. 96. statuit
 sine examine admittendos esse ad Profes- *u C. 13. D. 16.*
 sionem quatuor Votorum. "

4. Præterea pro nostris Theologiæ Au- *Collatio casuum*
 ditoribus semel in hebdomada fiat privata *conscientia.*
 Casuum conscientia collatio, aliquo Præ-
 sidente per Provinciam constituto; qui pru-
 denter, ac tutò possit hanc Provinciam
 sustinere. In domibus verò Professis Sa-
 cerdotes nostri conveniant ad hujusmodi
 collationem bis in hebdomada ; in reli-
 quis Collegiis bis, aut semel. Ab his au-
 tem omnibus collationibus præter Theo-
 logiam, ac Philosophiam actu profiten-
 tes, & eos quos eximendos Provincialis
 judicaverit, nulli eximantur ; immò Su-
 perior ipse, non nisi rarò, & graves ob-
 cau-

* P. 3. c. 1. X. causas absit; in eximendis verò, non nisi
 & C. 9. D. 8. in valetudinis, vel gravis causæ ratio est
 & C. 13. D. habenda. * Methodus autem in hisce ca-
 17. & R. Prov. suum collationibus servanda præscribitur
 13. 14. 15. & in St. Reg. Prof. casuum Conscientiæ §.
 R. Præp. 57.
 & In. 10. §. 6. 7. 8. 9. 10.

*Quæ scripto
 consignanda.*

5. Præter id studium conveniet compen-
 dium aliquod casuum, & censurarum ha-
 bere; & simul formulas, quæ minus usitate
 sunt aliquarum absolutionum; ac brevem
 interrogandi methodum de peccatis, & eo-
 rum remediis. y

y P. 4. c. 8. D.

SECTIO VII.

De Exercitatione ad Ministeria.

*Magistri infe-
 viores instruen-
 di.*

1. **I**N Collegiis etiam, unde Magistri
 classium inferiorum educi solent,
 Rector deligat unum docendi peritissi-
 mum; ad quem, sub finem studiorum,
 ter in hebdomada, per horam, conveniant
 proximè futuri Præceptores, ad novum
 Magisterium instituendi. z

z St. R. Prov.
 30. & R.
 Rect. 9.

*Conciones do-
 mestica, & Toni.*

2. At in concionibus, & sacris lectio-
 nibus eo modo proponendis, qui ædifica-
 tioni populi conveniat, Scholastici nostri
 se exercent Domi, aut in Monasteriis:
 studeantque, ad id munus obeundum,
 linguam populo vernaculam bene addif-
 cere:

cere : & res etiam alias vidisse oportet ;
 quæ ad hoc officium utiliores futuræ sunt ;
 easque in compendium redegisse utiliùs
 fuerit. Quare Dominicis diebus, & Festis,
 si commodè fieri potest, & aliis etiam, si
 Superiori videbitur, sint aliqui pro mul-
 titudine Scholarium à Superiore delecti ;
 qui inter cœnandum, pro lectione, con-
 cionem habeant : quibus ad se parandum
 bidui ferè spatium, pro Superioris arbitrio,
 dandum erit. Exerceantur etiam, pro more
 Societatis, diebus saltem Dominicis, in
 Tonis, seu ratione concionandi ; de ijs
 crebrò tractantes ; quæ ad sui abnegatio-
 nem, & in virtutibus profectum, &
 fraternam caritatem spectant. Utilitas au-
 tem major erit, si quadrante horæ, circiter
 præmoneantur, themate illis assignato. ^a

^a P. 3. c. 1. §. 5.
 & 21. & P. 4. c.
 8. §. 3. & B. C.
 & C. 7. D. 80.
 §. 6. 7. & R.
 Rect. 54. & R.
 56. & R. com.
 10. & In. 2. §.
 3. & 5.

3. Ut autem ad munus tanti momenti, *In illis qui po-
 & ex præcipuis, quæ Societas exercet, tiffimum & quo
 perquam instructissimi Nostri accedant ; pacto exercendi.*
 peculiaris Instructio confecta est, quæ est
 inter Instrukiones secunda. ^b Hujus ea pars
 hic referetur, quæ ad instituendos Concio-
 natores facit : reliqua ad jam Instructos
 dirigendos spectans alio loco exponenda.
 Igitur qui talento ad concionandum sunt
 præditi, & in humilitate, & ceteris virtu-
 tibus benè fundati, hoc ipso studiorum

^b C. 2. D. 62.

L tem,

tempore instituantur; & nullo pacto concionibus aliorum describendis sinantur
c In. 2. §. 1. & 7. tempus terere. *c* In concionibus domesticis, de quibus supra, non quæ ad Religiosos spectant tantummodò tractentur, sed etiam illa, quæ ad populi ædificationem faciunt; & quasi ad seculares sermo dirigatur. *d*

Præfectus concionum, & ejus munus.

4. Ad hunc finem in præcipuis Seminariis, aliquis benè exercitatus è Nostris Concinator constituendus est Præfectus concionum: cujus munus erit, thema concionaturis designare, & viam, qua illud benè tractent. Post singulas conciones liberè, & amanter eosdem privatim moneat. *e* Præfectus etiam in Tonis idem præstabit; excepto, quod correctio seu commendatio, antequam è suggestu abeant, præstanda est. *f* Non sunt autem omnes ad eundem concionandi modum adigendi; sed communia documenta proprio cujusque modo, & facultati attemperanda. *g*

g In. 2. §. 6.

Post studia temporis ad parandas conciones tribuendum.

5. Qui concionandi talentum habuerint, si post absoluta studia Scholastica duos annos ad ea repetenda juxta Reg. 52. Provincialis posuerint; post tertium annum probationis, antequam concionandi munus suscipiant, privato studio Sacræ Scripturæ, & legendis Patribus, ac sanctæ meditationi, saltem per annum, vacent. At

per

per biennium id præstent, qui prædictæ repetitioni non fuerint addicti. *b*

6. In ministerio etiam exercentur Confessionis. (ut ex parte dictum est) & Communionis; & non solum quoad ipsorum, sed etiam quoad poenitentium, & communicantium officium pertinet, perspectum habere, ac exequi curent. Ad exercitia etiam aliis tradenda assuescant; studium pariter congruum in modo tradendæ doctrinæ Christianæ adhibeant: curandumque est; ut quæ ad bene moriendum proximis conferunt, percipiantur. *i*

7. In universum loquendo edoceri eos convenit, quem modum tenere oporteat hujus Societatis Operarios; qui in tam variis mundi regionibus, cumque tam diversis hominum generibus versari debent. Et quamvis hoc sola unctio S. Spiritus, & ea prudentia, quam communicare solet Dominus illis, qui in Divina sua Majestate confidunt, docere possit: via saltem quibusdam documentis, quæ juvent, & ad effectum Divinæ gratiæ disponant, aperiri potest. Videat tamen Rector quos ex Collegialibus, & ad quem usque limitem, in his occupari conveniat; cum sub finem studiorum, pleraque ex dictis exercenda sint. *m*

L. 2

SE-

b In 2. §. 7.

Sacramenta ministrare, & exercitia tradere doceantur.

i P. 4. c. 8. §. 4. 5. 6. 7. & D. E. F. G. & c. 10. §. 10. & c. 13. D. 16. & R. Rect. 67.

Omnia demum Societatis ministeria exercere juxta Superioris prudentiam.

l P. 4. c. 8. §. 3. & P. 10. §. 3. *m* P. 4. c. 6. §. 3. & c. & c. 8. §. 1. & c. 10. §. 10.

S E C T I O VIII.

De Actibus publicis, tum Philosophicis,
tum Theologicis.*Actus Philo-
sophorum.*

1. **P**ublici Actus, seu Disputationes, sub finem studiorum, tum Philosophiæ, tum Theologiæ habendi sunt à Nostris; ad quos pro dignitate tuendos se strenuè comparare debent. Ad disputationes Philosophorum deligantur pauci, & egregie instructi, qui locum implere possint: hi autem seligendi sunt per Examinatores, & Judices de quibus supra Sect. 5. §. 5. Tempus harum disputationum erit totum scholarum vel mane, vel à prandio: numerum autem, & conditionem argumentantium pariter, & auditorum vide locis hic citatis. o

o St. R. Præf.
19. 20. 24. 25.*Actus Theologici
particulares.*

2. Actus Theologici, alii dicuntur Particulares, sive parvi, alii Generales, sive magni, denominatione ducta à materia, & spatio etiam disputandi contractiore, ampliore-ve. Ad actus hujusmodi habendos requiruntur Examinatorum suffragia tria clara, & minimè dubia, quæ Scholastici, ad actum cum satisfactione habendum, capacitatem speciatim enuncient. p

p. C. 11. D. 24.
§. 5.

Habent

Habentur autem anno Theologici ſtudii quarto, aut (ſi æquo pauciores ſint Theologi quarti anni) tertio, externis invitatis, cum aliquo apparatu. *q* Materias *q* St. R. Præf. 7. actuum particularium Præfectus ſtudio- rum cum Magiſtris diſtribuet; cavebitque ne nimis frequenter, ſed per intervalla quædam, habeantur; ac duabus horis & dimidiata minimùm circumſcribantur, & argumententur ferè non pauciores, quàm tres; quorum unus ſit ut plurimùm Do- r St. R. Præf. 8. ctor.

3. Generales Actus univerſam ferè *Actus Theologi- ci generales.* Theologiam comprehendant; & antemeridianum ac pomeridianum tempus occupent: vel certè ad quaternas, aut quinas horas producantur; ubi non niſi manè, vel à prandio diſputari moris eſt. Horum actuum Concluſiones poſſunt eſſe communes omnibus eodem anno deſenſuris; & publicis typis excudi. Eorum, qui ſunt hos actus habituri, unus in ultimam, ſi commodè poteſt reſervetur hebdomadam, *s. St. R. Præf. à 9. uſque ad 15.* qua ſtudia finienda ſunt; alter in eam qua Scholæ ruruſus aperiendæ. Reliqua à citatis Regulis peti poſſunt.

4. Si quis, habiturus actum magnum, *In his ſecretum, & ſelectus.* ab argumentaturis argumentum proponendum, vel concluſionem impugnandam

inquisiverit; is, nulla habita ratione iudicii ex actus successu consecuti, ad examen, more aliorum, pro Professione subeundum, omnino revocetur. Qui verò in actu parvo id fecisset, excidet omni spe actus magni; & complices huius dedecoris puniantur: & oneratur conscientia iudicum, si cognita fraude, ex solo tamen successu iudicium ferant. Ad hæc commendata est P.N. contractio numeri Theologicorum actuum; & moderatio interlocutionum, quas Magistri plus æquo actibus immiscent. Quatenus autem horum actuum, & examinum, quæ loco actuum habentur, iudicium referatur ad Professionem quatuor Votorum, dicetur infra Sect. 10.

† C. N. D. 24.
§. 6.

SECTIO IX.

De iis, qui per biennium privato studio Theologiam recolunt; & promoventur ad gradus Scholasticos.

Selectus, & studia eorum, qui repetunt.

I. Institutio eorum, qui privatim repetunt Theologiam, à Ratione studiorum pag. 153. petenda est: hic tantum ea dilibantur, quæ in Constitutionibus, aliisque regulis præscribuntur. Quod dictum est

est de actibus publicis Theologorum habendis sub finem quarti anni, non comprehendit eos, quibus biennium præterea; ad recolenda ea studia, conceditur. Debet enim Provincialis, initio quarti anni, consultis Rectore, Præfecto, Magistris, & suis Consultoribus, designare aliquos, qui, & probatæ virtutis in primis sint, & ingenio polleant, ut absolutis studiis Philosophiæ & Theologiæ, ad ea repetenda, privatim, & quietum studium habeant; & Sacræ Scripturæ se dedant; & plus etiam studii, quàm reliqui consueverint, in Hebraicis ponant. x

2. Hi verò in disputationibus publicis rationem suorum studiorum reddant: & cum Nostri vocantur ab Externis ad disputandum, iidem potissimum mittendi erunt. Quibus, & privati studii occupationibus ut melius vacare possint, Rector eos, quàm minimè poterit, destinebit habendis concionibus, idque consulto Provinciali. Ex his verò, ubi Regionis mos est, poterunt aliqui, facta à Generali potestate, ad Gradus Doctoratus, vel Magisterii promoveri. a

3. Possunt enim nostri Scholastici, studiorum suorum cursu absoluto, & rigoroſo examine præcedente, à quovis ex Rectoribus

St. R. Præf. 7.

x P. 4. c. 6. D. & §. 14. 16. 17. & R. Prov. 52. & St. R. Prov. 8 & 10. & St. R. Præf. 7. & St. R. Rector. 24.

Eorundem disputationes, & mittere.

y R. Prov. 52. & St. R. Præf. 26.

z St. R. Rector. 5.

a St. R. Prov. 10.

Facultas Gradus licentiarum conferendi.

etoribus Collegiorum, adhibitis duobus,
 vel tribus Magistris, ad quoscumque gra-
 dus Baccalaureatus, Magisterii, Licentia-
 turæ, ac Doctoratus promoveri: & sic
 promoti gaudent omnibus facultatibus;
 quibus fruuntur reliqui, pariter insigniti
 in aliis Universitatibus. *b* Quam faculta-
 tem promovendi ad gradus literarios, per
 prædictos Pontifices concessam Rectoribus,
 & Præfectus studiorum habet. *c* Nullus
 tamen ex Nostri ad Philosophiæ, vel
 Theologiæ gradus promovendus est, sine
 facultate Præpositi Generalis: nec ob alium
 finem, quàm ut possint Proximis esse uti-
 liores. *d*
4. Ad gradus verò hujusmodi promove-
 buntur, qui per diligentem examinatio-
 nem inveniuntur apti ad eam scientiam
 prælegendam. Sumptus in illis vitandi: nec
 loca certa, quamvis reliquis, qui gradus
 accipiunt, dari soleant, ipsi admittant *e*;
 nec Doctoris, vel Magistri nomine, ratione
 Gradus, inter se utantur. *f* Et quamquam
 non sit absurdum, si Doctores Nostri quæ-
 dam insignia serica in Actibus publicis ali-
 cubi ferrent; tamen curandum, ut non ad
 id obligentur; & quid generatim expediat,
 P. N. statuere debet. *g*

b Jul. III. p. 76.
 & Pius IV. p.
 88.

c Greg. XIII.
 p. 190.

d P. 4. c. 6. §.
 17. & R. Prov.
 62. & Rect.
 42. & St. R.
 Prov. 10.

servanda cum
Promovendis,
Promotisque.

e P. 4. c. 6. §.
 17. & c. 15. §.

f R. Prov. 64.

g C. I. D. 131.

S E C T I O X.

*De examine eorum qui sua studia
absolverunt.*

1. **H**Oc examen, licet ad Professionem
instituat, quæ protrahi multo-
ties debet longè ultra studiorum finem; at-
tamen, ut Scholasticis faciliùs contingat,
instituendum est, antequam illi ad tertiam
Probationem mittantur, & sub finem an-
ni 4. Theologiæ. *h*

2. Certum in primis est, non esse exa-
minandos hoc, de quo loquimur, exami-
ne eos, qui Philosophiæ, ac Theologiæ
studia non absolverunt. *2. Excipiendi*
omnes qui pro dignitate has facultates pro-
fessi sunt, aut profitentur; vel qui actum
generalem manè, & vesperi in Theologia
habuerint; si designatis in id Patribus satis-
fecerint, ut infra §. 10. explicabitur. *1 3. 1*
Doctores Theologiæ Societatem ingressi, si
de eorum eximia eruditione nulla dubita-
tio sit, pariter non sunt examinandi; secus
verò, si sint dubii. *m* Reliqui omnes, modò
ultrò jus ad Professionem quatuor Voto-
rum non abdicent, examinantur.

3. Porro Examinatores, ut idoneam ferre
sen-
sentes.

*Hujus examinis
tempus.*

*h St. R. Prov.
19. §. 10. &
Or. c. 18. p. 1.
§. 3.*

*Qui Exami-
nandi.*

P. 5. c. 2. §. 2.

*1 Or. c. 18. p. 3.
§. 6.*

m C. 7. D. 96.

*Qui Examina-
tores.*

sententiam possint, ordinariè esse debent publici Professores harum facultatum; vel certè, qui omnium iudicio sunt in illis benè versati: numero quatuor deligi debent ad id munus à P. N. & quoad fieri potest, non sint eorum, qui examinantur, Præceptores. In locum horum, si eos deesse contingeret, erit Provincialis alios, pro tempore, subrogare. °

¶ P. 5. c. 2. §. 2. & C. 7. D. 33. §. 4. & Or. c. 18. p. 3. §. 2. ° C. 7. D. 33. §. 5.

Materia examinis.

4. Materia hujus examinis erit petenda, tum ex cursu Philosophico, tum ex Theologico; ita ut qui examinandus est, defendere debeat quatuor assertiones ex quatuor partibus Summæ Theologicæ: tres verò ex Philosophia, Logica scilicet, Physica, & Metaphysica; quarum unaquæque tria membra habeat; & quibus præcipuè difficultates, & materiæ cursuum comprehendantur. ¶ Theses autem hujusmodi assignandæ sunt à Superiore cum Præfecto; & præscribendi quatuor menses, ultra quos examen non differatur. Quod si intra præfinitum hoc tempus non fiat examen; conclusiones ab iisdem mutandæ erunt: & singuli, licet non necessariò, à singulis, tam in Philosophia, quàm in Theologia examinandi erunt; quando de utraque Theses habent. ¶

¶ P. 5. c. 2. §. 2. & C. 7. D. 33. §. 3. & C. 4. D. 14. & Or. c. 18. p. 3. §. 3. & In. 19. §. 3. & St. R. Prov. 19. §. 10. ¶ C. 8. D. 37. §. 4. & In. 19. §. 3.

Forma ejusdem.

5. Formæ examinis est; ut fiat coram Pro-

Pro-

Provinciali, aut saltem Rectore Collegii, in quo fit, Examinatores soli interesse debent: qui planè intelligant sui muneris esse, seriam, & non perfunctoriam operam navare; ut verè fiat periculum, an doctrina tanta sit quanta in Constitutionibus requiritur: & duarum saltem horarum spatium in examine infumatur. r

6. Sed quod commendatissimum Examinatoribus Societas voluit, est sincerum iudicium, de eo doctrinæ gradu, quem tenent promovendi ad Professionem quatuor Votorum. Sæpius enim plura in hunc finem Statuta sunt. Meminisse igitur debent Examinatores oportere in Professis quatuor Votorum inesse doctrinam, diligentissimis probationibus exploratam, & planè selectam. s De cujus doctrinæ gradu ut certiori quadam mensura constaret, decretum est; eam esse, quæ necessaria est ad Philosophiam ac Theologiam cum satisfactione docendam, r & quidem in iis locis, in quibus est idoneorum auditorum, ac disputantium concursus. Hæc autem aptitudo non expendenda est relativè ad alios, ante ad Gradum Professionis quatuor Votorum promotos; sed absolutè, nec habita solùm ingenii, sed etiam doctrinæ præsentis ratione. x

7. Quo

r C. 7. D. 33.
§. 3. & Or. c.
18. p. 3. § 4.
& In. 19. § 1.
& St. R. Prov.
19. §. 10.

Gradus Doctrinae requisitus.

s Ex. c. 1. §. 8.
& 10. & P. 5.
c. 2. §. 2. & P.
10. §. 7. & Paul
III. p. 14. &
Jul. III. p. 67.
& Or. c. 18. p.
3. §. 1.

r C. 7. D. 33. §.
3.

x C. 8. D. 37. §.
2.

x C. 12. D. 22.
§. 1.

*Juramentum
praestandum ab
Examinatori-
bus.*

7. Quo autem Examinatorum, in hoc ferendo judicio, vigilantia excitaretur magis; & eorum integritas melius Societati approbaretur, statutum est; neminem ad Examinatoris hujusmodi munus admittendum, quin prius attentè legerit Decreta proximè exposita Congr. septimæ, octavæ, & duodecimæ, & juramentum coram Superiore genuflexus emisit; in quo fidelitatem suam in ferenda sententia, & in ea non vulganda promittat: cujus juramenti formulam habes in C. 12. D. 22. §. 2. ubi etiam formula traditur judicii ferendi. y C. 12. D. 22. §. 2. & St. R. Prov. 19. §. 11. Debent etiam Examinatores, cum quis designatam doctrinæ mensuram non assequitur, sed mediocritatem attingit, suo id suffragio distinctè declarare. z C. 8. D. 37. §. 1.

*Suffragia Ex-
aminatorum qui-
bus tradenda.*

8. Id autem suffragium de doctrina tantum, literis separatis, singuli Examinatores, re Domino commendata, non autem in consultatione prolatâ sententiâ suâ Provinciali dent. Præterea idem judicium ad Præpositum Generalem mittent, addentes si quid significandum occurrat; quod Provinciali aperiendum non censuerint. Ad eundem Generalem suum etiam judicium Provincialis, aut qui ejus loco examini præfuit, mittet. Sed ad Provincialem literæ soli inscribantur: qui quidem in

in librum ad id designatum suffragio-
rum numerum, die & anno annotatis;
tacitis Examinatorum nominibus, referet;
ea secreti cautione, ut ne Socius quidem
in secreti cognitionem veniat: eandemq;
ob causam Examinatorum etiam literas
mox comburet. ^a

9. Si quis verò non tulerit quatuor Exa-
minatorum suffragia clara, & minimè
dubia (nam dubium pro nullo habendum
^b) is non censeatur habere doctrinam ne-
cessariam ad Professionem quatuor Voto-
rum. ^c Et huic quidem poterit P. Genera-
lis secundum examen concedere; rarò tam-
en, & cum dubium aliquod de aptitudine
intercessit: gravibusque de causis; aut vix
unquam, nisi is, cui hoc concederetur,
retulerit in primo examine duo pro se suf-
fragia: ac si fortè distinctos à prioribus
Examinatores esse necesse fuerit; sint etiam
illi omni exceptione majores, & jurati, ab
ipso Preposito Generali designati. Tertium
verò examen nunquam est concedendum. ^d

10. Quod dictum est de Examinatori-
bus, comprehendit etiam Judices designa-
tos ad ferendum iudicium de iis; qui loco
examenis habent actus magnos Theologiæ.
De his tamen, qui indistincti à prioribus
esse solent, est præterea decretum; ut si
ex

^a C. 7. D. 97.
St. R. Prov.
19. §. 11. &
Or. c. 8. p. 3.
§. 5. & In.
19. §. 2.

*Qua certitu-
do & numerus
suffragiorum
requiratur.*

^b C. 7. D. 33.
§. 4.
^c C. 8. D. 37.
§. 3.

^d C. 7. D. 32.
& C. 12. D.
22. §. 3.

*Idem servan-
dum à Judici-
bus Actus ma-
gni.*

ex audita disputatione nequeant formare
judicium certum de sufficientia doctrinæ,
sive ob nimias interlocutiones Professo-
rum, sive ob argumentantium defectum
(quæ incommoda diligenter prævertenda
essent) tum Provincialis substituatur unum,
aut alterum, ex iis, qui fortè disputationi-
bus interfuerint (si nactus idoneos fuerit)
ut Jurati, Judicum loco, suffragium fe-
rant: si verò vel hi desint, vel nec ipsi satis
certam sententiam proferant, quampri-

e C. 10. D. 13. mum examen adhibeatur. *e* Ad quod etiam
omnino revocandus, qui habiturus Actum
magnum ab argumentaturis conclusionem
impugnandam inquisiverit: neque enim
f C. 11. D. 24. huic Disputationis, quantumvis eximie,
S. 6. judicium favere debet. *f*

*Mitius agen-
dum cum Do-
ctoribus Theo-
logia.*

11. Temperata verò aliquantulum est
eximie conditio doctrinæ in Theologicis
disciplinis, in gratiam eorum, qui in ce-
lebri aliqua Universitate donati fuerint
gradu Doctoris in Theologia; hi enim, si
mediocritatem doctrinæ excedere, prævio
communi examine, deprehensi fuerint;
promoveri poterunt ad Professionem qua-
tuor Votorum; secus verò, si mediocri-
tatem non excedant. *g*

*2 C. 11. D. 14.
& C. 7. D. 96.
& St. R. Prov.
19. §. 14.*

*Et cum insigni-
bus in studiis
Humanitatis,
Linguarum,*

12. Sufficit & in Theologicis medioeri-
tas, quæ satis sit infidelium, & hæretico-
rum

rum conversioni, in viris literatura humaniore insignibus; & qui plures annos in iisdem docendis cum laude strenuè laboraverint. Idque extenditur etiam ad Nostros, qui apud Indos utiliter laborantes, eorum linguis cum fructu addiscendis operam dederunt. De peritia autem sufficienti linguarum Indicarum Examinatores jurati suffragium ferant. *h* Quæ tamen ita permissa sunt iudicio P. Generalis; ut non communiter, ac faciliè cum omnibus dispensetur. *i* Eodem privilegio gaudent, qui iudicio Provincialis & Consultorum excellunt in lingua Græca, cum sufficienti notitia Hebraicæ. *l*

h C. 8. D. 40.

i C. 6. D. 151.

l C. 9. D. 32.

13. Similiter indulgetur mediocritas Scientiæ Theologicæ iis; qui habent alia egregia Dei dona, qualia sunt ad gubernandum, vel ad concionandum illustria talenta; quorum nec vulgaria, nec levia experimenta sunt. Horum autem donorum iudicium ultimum penes Præpositum Generalem esto. *m*

Et maximè aptis ad gubernandum, aut concionandum.

m P. 5. C. 2. B. & C. 7. D. 33. §. 3. & C. 13. D. 19.

14. At qui in Jure Canonico doctrinam sufficientem habent; & viri alioqui sunt adeò insignes, ut iudicio Generalis, quod studio Theologico deest, inde compensari videretur; ad Professionem quatuor Votorum admitti possunt; & examinandi in Theologicis non sunt. *n*

Et in Jure Canonico versatis.

n P. 5. C. 2. B. & C. 7. D. 96. & St. R. PROV. §. 14.

*Excellentia Talenti
supplentis
Doctrinam ju-
ramento constet.*

15. Demùm hic duo advertenda, quæ ad compescendum nimium usum proximè adductarum concessionum Statuta sunt. I. Exigendum esse juramentum ab iis qui judicaturi sunt de excellentia Talenti; quod supplere potest defectum doctrinæ, ad Professionem requisitæ; ut par omnium hac in parte conditio sit, non obstante contrario Decreto tertio Congreg. II. Ejus autem Juramenti formula de Talento gubernandi, & concionandi traditur Dec. 19. Congr. 13. 2. Non omnes, quibus testimonium prædictum adstipulatur, esse promovendos; sed servandas Constitutiones, & Decreta; quæ totam rem volunt pendere à P. N. neque hujusmodi promotiones communiter, & facilè ab ipso concedendas. °

° C. 12. D. 24.
& C. 13. D. 19.

CAPUT VI.

*De Scholasticorum valetudine
conservanda.*

Xplicatis, quæ ad nostrorum Scholasticorum animos tum pietate tum literis informandos spectant; de eorum tuenda valetudine perstringenda sunt aliqua; omisis iis, quæ hoc ipso in genere ad universos pertinent; & P. 4. C. 8. referentur.

1. Ne igitur Scholastici literario labori succumbant; eorum sanitatem curabit Rector, animadvertendo; ut temporibus valetudini corporis incommodis non studeant; ut somno quantum temporis satis est tribuant; & in laboribus mentis modum fervent. ^a Quare vetantur ultra duas horas, legendo, aut scribendo, labori incumbere; quin studium intermittant, aliquo temporis intervallo, ^b

2. Coadjutores in Collegiis constituentur à Provinciali, ad Scholasticos sublevandos, quot necessarii sunt; ne Magistrorum, & discipulorum operâ Rector uti cogatur, ad munera domestica: quamquam adjuvari illos ab his, aliqua hora, nihil prohibet. ^c

M

3. Pecunia

*Studendi labor
sit moderatus.*

^a P. 4. C. 4. §.
1. & C. 10. §.
5. & R. Rect.
38. & 49. &
55.

^b R. Schol. 11.
*Domestica mi-
nisteria obeunda
à Coadjutori-
bus.*

^c P. 4. C. 6. §.
& B. St. R. Pro.
32.

Vacatio hebdomadaria.

d P. 4. c. 13. §. 5. & F. & R. Rect. 40.

e C. 6. D. 40. §. 9. & Or. c. 2. §. 15.

f C. 6. D. 40. §. 7. & Or. c. 2. §. 15.

Vacatio Autumnalis.

3. Peculiare etiam Scholasticorum nostrorum valetudini institutum est levamentum in Rusticatione hebdomadaria; ad quam, die communis vacationis à studiis, exceptis diebus Festis, & Quadragesimæ, emittuntur. *d* Quod si, per coeli injurias, aliasve causas, neque ad prædium, neque deambulatum ire licuerit; mane ad recreationem non pulsetur, sed vacetur studiis: post meridiem verò, peracta recreatione ordinaria post prandium, & interpositâ mora aliqua, detur signum ad recreationem per horas tres: sed clamores, & ludi strepitosi omninò caveantur, *e* Cùm verò in hujusmodi prædio cœnatur; meridie per unam, aut alteram horam Scholastici partim studeant; partim orationem matutinam perficiant. Quo tempore nulli fas sit, vel ludere vel confabulari. *f*

4. Additur etiam productior remissio, semel in anno, tempore Vacationum generalium. Detinentur enim in prædio, aut Villa, per plures dies, non tamen ultrâ quindecim. Ne autem, dum vires corporis reparantur, ardor spiritus extinguatur; 1. Hæc secessio in Villam minimè permittenda, nisi peraccommodæ sint ædes habitationi, obseratæ fores, & Superior adsit custos religiosæ disciplinæ. 2. Spiritualia exerci-

exercitia Examinum, & Orationis minimè prætermittenda. 3. Nullus eo tempore Externorum Villas, licèt propinquorum, adeat; nisi graves ob causas aliter Provinciali videatur. 4. Genus exercitii, aut ludi prudenti considerationi Provincialis relinquitur; qui accommodatam suæ Provinciæ directionem conficiet. g

g C. 6. D. 40. §
8. & Or. c. 14

C A P U T VII.

De tertio Probationis anno.

S E C T I O I.

De Personis, & loco tertiæ Probationis.

I. Ostrema cura, quæ formandis nostris Scholasticis adhibetur, est tertius Probationis annus. Ad hunc peragendum illi mittuntur, post literarum studia in Societate transacta; antequam ad Gradum Professorum, vel Coadjutorum formatorum admittantur. Et quamquam Provincialis differre interdum ex gravi causa poterit, monito Generali; cum nullo tamen omnino dispensabit. * Illi tantum qui Societatem absolutis studiis inierunt, non

Ad quos pertineat hac Probatio.

* Ex. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 16. & c. 6. §. 8. & P. 5. c. 1. §. 3. & c. 2. §. 1. & Greg. XIII. p. 226. & R. Prov. 68. & R. M. N. 58. & Or. c. 3. Tit. 1. §. 1. & Tit. 3. §. 1. & 4.

M 2 obligan

- b* C. 8. D. 9. obligantur. *b* At cum reliquis detur opera à Provinciali, ut maturè, ac simul omnes, qui ejusdem anni sunt, quoad ejus fieri poterit, ad Probationem conveniant. *c*
- c* Or. c. 3. Tit. 1. §. 6. *Quid illa sit.* 2. Hæc autem tertia Probatio (nam sic appellatur ad distinctionem primæ, & secundæ, quæ à Novitiis transiguntur) est schola affectus; ubi Scholasticos exerceri convenit in Devotionis, & Humilitatis exercitiis; ut si qua fortasse in re harum virtutum fervor, per literarum occupationem, intepuerit, recalescat. *d*
- d* P. 5. c. 2. §. 1. & Greg. XIII. p. 226. & Or. Tit. 3 §. 2. *Ubi transigenda.* 3. Domus tertiæ Probationis, juxta Constitutiones, potest dotari annuis proventibus. *e* Et conari debent Provinciales; ut peculiaris in qualibet Provincia constituatur: quæ si desit; tertia Probatio fiet in Domo communis Probationis, in loco tamen à Novitiis separato. *f* Ad constandum autem numerum idoneum sic probandorum, Provinciales possunt conjungere unà plures è vicinis Provinciis, in loco, qui commodissimus videatur. *g* Demum, si locus aptior non haberetur, possent etiam, assignari Domus Professæ, aut Collegia; *h* R. Prov. 68. servatis tamen Novitiatus regulis. *h*
- f* Or. c. 3. Tit. 1. §. 4. *Instructor qualis.* 4. Provincialis etiam erit, illis Instructorem deligere; qui auctoritate valeat, & aliàs gubernarit; cujusmodi foret Provincialis,

cialis, officio suo defunctus; aut similis quispiam alius, quem magni facturi sint; & à quo regi se faciliùs patiantur. Instru-ctor verò adniti ante omnia debet, ut gravissimi muneris memor, tum seriò ipse, ac diligenter in officium incumbat, tum eos excitet, qui in hac Probatione exercendi sunt; ut magno studio, & alacritate illam suscipiant.

5. Idem erit ordinarius eorum Confessarius, cum potestate absolvendi à reservatis: pœnitentias ex devotione concedere poterit; non autem imponere, ob violatam disciplinam; cujus exigendæ cura est penes Rectorem, & Ministrum. Habebit tamen sigillum, & facultatem ad dispi-ciendum, an eorum literæ mitti, reddive debeant.

SECTIO II.

De modo tertiam Probationem transigendi.

1. Jam ut, qui Probantur, intentum à Societate finem assequantur; debent 1. distractiones subterfugere tum epistoliarum otiosarum, tum colloquiorum cum Nostris aliunde venientium, aut Ex-
M 3 terno-

Or. c. 3. Tit. 1. §. 2.

Or. c. 3. Tit. 2. §. 1.

Ejus jura.

Or. c. 3. Tit. 2. §. 10. 11.

Distractiones avertende.

Or. c. 3. Tit. 2. §. 11.

- ternorum, absque facultate Instructoris. Et universim expedit, ut cum iis tantum agant, quos Superior cuilibet assignabit.
- o Or. c. 3. Tit. 3. §. 10. 11. Cum verò loquendum est, audientes ædificent. p At extra horas recreationis silentium servabunt; designatamque stationem non deserent, per domum vagantes: q & à studiis omnino abstinebunt. r Propterea non distindi concionibus; quamquam Missiones aliquę unius, vel alterius mensis non interdicuntur, & prævia aliqua ad Confessiones audiendas Instructio. s Si qui verò antea, ut moris est, Ordines non susceperint; hoc tempore ad eos non promovebuntur; nisi fortè sacris initiati jam fuerint. t
- o Or. c. 3. Tit. 3. §. 14. 2. Intimam familiaritatem cum Deo, potissimum hoc anno acquirant. Præter consuetum Novitiis Orationis tempus, illud quisque habebit, quod sua cuique devotio, probante Instructore, subministrabit. u Habeant distincta spatia meditationis, orationis vocalis, & lectionis spiritualis; ad quam non desit copia piorum librorum, & SS. Patrum juxta Indicem insertum huic Ordinationi. v
- q Or. c. 3. Tit. 3. §. 16. 3. Exhortationes & Conferentię sint ad eorum captum accommodatę. y Pro explicatione Doctrinę Christianę utilior, & congruen-
- r Or. c. 3. Tit. 3. §. 7.
- s Or. c. 3. Tit. 2. §. 7.
- t Or. c. 3. Tit. 1. §. 7. *Meditatio, & Lectio spiritualis.*
- u Or. c. 3. Tit. 3. §. 6.
- v Or. c. 3. Tit. 3. §. 7. 8. 9. & Tit. 2. §. 9. *Exhortationes, & Conferentia.*
- y Or. c. 3. Tit. 2. §. 3.

guentior erit alia quepiam exercitatio, ap-
ta illorum statui; ut de tradendis exercitiis
spiritualibus, & modo juvandi animas; de
Instituto, quatenus refertur ad acquirendas
virtutes, & auxilium proximorum; de cere-
monis Missæ, ex S. Bonaventura. ^a Non abs-
re etiam fuerit, si practicas interdum de ali-
qua virtute exhortationes habere jubean-
tur; non tamen meditatò, sed ex abundan-
tia cordis sui. ^a

4. Ceterum quantum ad rationem Pro-
bationis attinet, iisdem omnino probatio-
nibus, quibus Novitii, exercendi sunt;
hoc est sex experimentis Societatis, & aliis
similibus, quæ ad perfectam sui abnega-
tionem conferant; sumpto exordio à spi-
ritualibus exercitiis, per integrum men-
sem. Ad Magistri autem prudentiam per-
tinet, pro ratione virium cujusque, ac
dispositione omnia temperare. ^b

5. Legent ordine suo ad mensam: in
exhortationibus, & conferentiis assidui
erunt: in omnibus denique communibus
exercitiis eam diligentiam adhibebunt; qua
Novitios non æquare modò, sed vincere
studeant. ^c Cum enim hæc ultima sit Pro-
batio; meritò unusquisque sollicitus esse
debet; ut ad quam initio perfectionem vo-
catus est, ad eam in hac demum Probatione

^a Or. c. 3. Tit.
2. §. 4.

^a Or. c. 3. Tit.
2. §. 5.

*Experimenta sex
Novitiorum.*

^b Or. c. 3. Tit.

2. §. 2. & 6.

& 8. & Tit. 3.

§. 5. & 12.

Disciplina, &

Fervor.

^c Or. c. 3. Tit.

3. §. 13.

acquirendam omni ope defudet; & Societati is tandem à suis fructus constet; quem illa post tot labores, & sumptus, jure suo, exigit, & expectat. *d* Caveant verò, ne ulla ratione scire satagant, quid ipsis, peracto tertio anno, futurum sit: sed cum indifferentia obedientiæ nutum præstolentur. *e*

6. Hæc autem facilius contingent; si Provincialis, aut Rector Collegii mittendos ad tertiam Probationem admonebit de iis; quæ studiorum tempore observata in illis fuerint, informato pariter de iisdem Instructore. *f* In ipso verò ingressu hujus Probationis generatim interrogandi; num firmi in proposito vitæ religiosæ perstent. *g* Non quasi liberum illis sit, post emissâ vota, recedere: sed ut Societati constet; num Scholasticus eam firmitatem retineat; quæ est conditio necessaria, ut ad ulteriora Vota admittatur. *h* Examinentur etiam particulatim, sexto quoque mense, eodem examine, quod Novitiis proponitur: reddantque rationem vitæ suæ ab eo tempore, quo ad studia missi sunt. *i* Provincialis crebrò illos visitet, moneat, consoletur; advigilans, ut si qui in hac Probatione non proficiunt, maturè illos educat, alibi probandos, & iterum remittendos. Adnotabit præ-

d Or. c. 3. Tit.
3. §. 4.

Or. c. 3. Tit.
3. §. 15. & In.
7. §. 5.

Admonendi &
examinandi.

f Or. c. 3. Tit.
1. §. 3.

g Ex. c. 7. §.
7. & R. M.
N. 85.

h C. 9. D. 39.

i Ex. c. 4. §.
39. & c. 7. §.
8. & R. M. N.
86. 87.

præterea in Libro, quomodo singuli se gesserint. *l* Frequentius etiam illos interrogabit Instructor; & Provinciale de illorum statu certiore faciet: pleniorẽ verò informationem sub anni finem ad eundem mittet; idemque ut faciant Rector, & Minister admonebuntur. *m*

7. Sua etiam, dum animus excolitur, tuendæ valetudini impendenda cura. Quare ad vineam, aut prædium, recreationis causa, mitti poterunt singulis mensibus, vel etiam sæpius, si Provinciali videbitur. Et singulis hebdomadis die una à solitis exercitiis vacent; in qua aliquid honestæ recreationis poterunt sumere domi, vel foris. Extra tempora porro quotidianæ recreationis concedi eis poterit, ut in horto aliquâ diei horâ deambulent, sed singuli seorsim, & silentio. *n* At exercitia corporalia valdè moderata sint, & non qualia Novitiorum; eademque ad mortificationem potius mentaliumque avocationem, quàm ad defatigationem apposita. Omnia tamen in Ministerio culinæ, & ceteris corporalibus exercitationibus præstabunt, quæ Novitiî solent; seu tempus spectetur, qua singula præstanda sunt, sive occupationis spatium, quo explenda est. In his verò sic se à Præfecto dirigi sinent, sicut ipsimet Novitiî.

Vilia

l Or. c. 3. Tit.
1. §. 8.

m Or. c. 3. Tit.
1. §. 9. & Tit.
2. §. 13.

n *Eorum valetudo
custodienda.*

n Or. c. 3. Tit.
2. §. 12. & Tit.
3. §. 16. & R.
M. N. 622.

Vilia etiam indumenta, & aliae id genus mortificationes prætermitti non debent. ◊

◊ Or c. 3. Tit.
2. §. 6. & Tit. 3
§. 12.

PARS